

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) VIII.

BUENOS AIRES, 28. DE AGOSTO (AVGUSTA) 1937 Núm. (Štev.) 34

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

Sedaj pa pogumno naprej!

Resnici na ljubo prav radi priznamo, da smo bil v precejšnjih skrbeh zaradi medeljske prve prireditve naše šolske dece. Pridigovali smo o potrebi šole že od samega začetka, z veseljem smo jo pozdravili, ko se je ustanovila, in ves čas smo njen razvoj spremljali z največjo pazljivostjo in tudi z ljubeznijo. Zato je razumljivo, da smo bili v skrbeh. Priprave za prvo prireditev, ki naj pokaže, koliko življenjske silc ima naša šola v sebi in koliko zanimanja je zanjo v koloniji, so se nam zdele v marsičem pomankljive: zadnji ponedeljek pred prireditvijo so se vabila še tiskala v tiskarni; na predvečer nastopa slovenske šolske dece se je vršila prireditev nekega drugega društva, ki hodi samostojna pota in ki si je na vso moč prizadevalo, da privabi čim več ljudi; za nameček je v nedeljo pritisnil še prav občuten mraz, ki je bil zmožen prepričati mnoge starše, da s svojimi otroci lepo doma ostanejo in se celo sedaj, ko je med deco toliko hripc, da ponekod celo šole zapirajo.

Torej ni čudno, če smo si na tistem mislili: V dvorani nas bo le peščica in se bomo prav klavirno gledali.

Toda naše, skoro bi rekli očetovske bojzani se niso uresničile, marveč se je dogodilo baš nasprotno: velika Armenska dvorana je bila popolnoma zasedena, da je bilo kar veselje pogledati nanjo. Od blizu in daleč so prišli naši ljudje in se odzvali poznemu vabilu. In tudi srbsko-hrvaška kolonija je bila na tej prireditvi prav častno zastopana, kakor menda še na nobeni slovenski prireditvi doslej.

Skratka: šola je sijajno prestala svojo prvo preizkušnjo. Na odru so se otroci prav dobro odrezali in se prizor "Tudi mačice imajo šolo", ki ga je izvajal otroški vrtec, je bil naravnost sijajen. Videli smo nastopati v našem jeziku in s prav dostopati v našem jeziku pritikavčke, o katerih izgovorjavo pritlikavčke, o katerih vemo, da so si še pred par meseci strahovito jezik lomili, če so zaradi bonbončka skušali spraviti dve naši besedi iz sebe; sedaj pa žlobudraje po naše, kakor da sploh dcelej drugega jezika govorili niso.

Kdo naj popiše veselje in upravičeni ponos staršev zavoljo tako lepim uspehom, ki so jih njihovi otroci dosegli v tako kratkem času v naši šoli? Šolske sestre in šolsko društvo so imeli v nedeljo lepo zadovoljenje za svoj dosedanji trud, vsa naša kolonija pa je imela priliko videti, da je naša izseljenska šola ne samo potrebna, marveč da je tudi nad vse uspešna in da je radi tega dvakrat vredna moralne zaslombe in gnotne podpore vse naše skupnosti.

Nedeljski sijajni uspeh nam mora biti vsem v vzpodbudo, da bomo vztrajali pri delu za našo šolo in da bomo pogumno stopali naprej. Šola je pokazala, kaj zmora, in sedaj ima pravico, da od vse naše skupnosti terjaja pomoč, ki naj ji omogoči ne samo obstanek, marveč tudi razmah

Santander v oblasti revolucionarcev

FRANCOVA VOJSKA JE ZASEDLA MESTO BREZ BOJA — CIVILNA GARDA IN EN DEL PEBIVALSTVA SO SE UPRLI REPUBLIKANSKIM OBLASTEM IN OL AJŠALI DELO UPORNIKOM — POLOŽAJ NA DRUGIH BOJIŠČIH

Že v zadnjem poročilu o španskih dogodkih smo povedali, da se Santander, oblegan z več strani in odrezan tudi od morja, ne bo mogel več dolgo držati. Tako je tu di bilo v resnici. Preteklo sredo, ko se revolucionarne čete prodrle že preko Torrelavege, so se v Santanderju uprli civilni gardisti, ki jih je podprl tudi en del prebivalstva. Poslali so k vstaškemu generalu Davilu posebno odposlanstvo, ki je revolucionarjem sporočilo, da je mesto v oblasti njim prijaznih elementov in da vstaška vojska lahko brez skrbi zasede kraj. Ta izdaja republikanske stvari, ki se je dogodila v zadnjem hipu, so poznavalec položaja ne ždi nič čudnega. Santander je bil namreč desničarski tudi tedaj, ko je bila skoro vsa ostala Španija za levičarje, kakor na pr. povodom državnozbornih volitev v februarju 1936.

Fašistične čete zagotavljajo, da so obkolile 35.000 mož vladne vojske, ki se bodo morali predati. Zapadno od Torrelavege pa se umika ostanek republikanske armade, ki je imela braniti Santander in ki šteje kakšnih 30.000 mož. S to vojsko bo general Ulibarri, kateri ji poveljuje, skušal braniti Asturijo, zadnji kos zemlje ob Kantabriškem morju, ki je še v rokah vladnih. Tu, v Asturiji, se nahaja tudi mesto Oviedo, kjer vladni oddelki že 56 tednov oblegajo uporniško posadko, ki se je polastila enega dela mesta.

O teh zadnjih bojih okrog Santanderja poročajo listi razne podrobnosti. Tako na pr. pišejo, da se več vladnih bataljonov srdito upi-

ra južno od navedenega mesta, kjer prodirajo Italijani, ki se borijo na strani revolucionarcev. Prav huda je bila bitka pri Villaverdi de Trucios, ko so italijanski prostovoljci skušali streti upor Baskov. Šele ko so prišla mnoga ojačanja, so se republikanski bataljoni umaknili in Italijani so zasedli Villaverde. Tedaj pa je iznenada nastala strahovita eksplozija: republikanci so bili postavili mini ter vrgli velik del nasebine v zrak. "Fiamme Nere", kakor se imenujejo italijanski oddelki, ki operirajo v Španiji, so utrpeli seveda velike zgube.

Kar se splošnega položaja na Španskem tiče, ni mogoče reči, da se je zaradi padea Santanderja bistvene spremenil. Vsi so predvidevali — in seveda je to predvidevala tudi španska vlada — da se mesto ne bo moglo vzdržati. Zato tudi nimajo prav taki, ki pretiravajo pomen zadnjih dogodkov in naglašajo, da bo zavzetje Santanderja porazno vplivalo na razpoložanje v republikanskem taboru. Z usodo baskiške dežele se je vlada v Valenciji sprijaznila že tedaj, ko ni poslala Bilbao na pomoč letala in sploh izdatna vojna sredstva, da bi mogel kljubovati uporniški vojski. Vsa pokrajina je preveč oddaljena in popolnoma ločena od ostale republikanske Španije, da bi kazalo zaradi nje cepiti moči. Usoda sedanje državljanske vojne se ne bo odločila v Santanderju. Pač pa more zased-

ba pokrajine ob Kantabriškem morju pospešiti razvoj dogodkov in to zaradi dejstva, da bo Franco razpolagal s precejšnjim številom čet, ki jih je doslej uporabljal tam in jih bo sedaj mogel vreči na kakšno drugo fronto ter skušal tako priti do odločilnih bojev. Francu gotovo ne kaže preveč zavlačevati državljanske vojne in prav gotovo je, da bi ne rad preživel s svojo vojsko na bojiščih še drugo zimo. Zato bo skušal nekje krepkeje nastopiti, nego mu je bilo doslej mogoče; če ne na modridski fronti, pa pri Terruelu, kjer je že poskušal zabiti v Katalonijo klin, ki naj bi segel do Sredozemskega morja.

Položaj vladnega tabora se nepristransko opazovalcem ne vidi tako slab, kakor bi morda človek sklepal na podlagi zadnjih neuspehov republikanskih čet pri Bilbao in sedaj pri Santanderju. Vladni imajo še vedno oblast nad 15 milijoni prebivalcev in najbolj industrijalna španska krajina, Katalonija, je v njihovih rokah; kar se vojske tiče, zagotavljajo, da imajo sedaj 400.000 dobro izvežbanih mož, v letalstvu in na morju so pa skoro tako močni, kakor revolucionarji. Uporniki ukazujejo sedaj 7.000.000 prebivalcem, imajo svojih 250.000 mož vojske in kar se financ tiče, so na slabšem nego v Valenciji, ki je pravočasno spravila na varno vse zlato Španske državne banke.

Japonski vpad v Kitajsko

Angleški poslanik nevarno ranjen — Preko 1000 mrtvih dnevno samo v Šangaju — 750.000 Kitajcev se bori proti japonski vojski

Japonci, ki so najprej prešli v napad na severu, pri Pekingju, ter pozneje izkreali mnoge oddelke v Šangaju, skušajo sedaj napadati še na več drugih mestih, ker so prepričani, da bodo na ta način prej strli odpor kitajske vojske. Tako ogražajo na pr. tudi Kanton in vzdolž kitajske obale so proglasili blokado za vse kitajske ladje, dočim izjavljajo, da bodo tujim parnikom prizanašali.

Kitajci so postavili proti Japoncem 750.000 mož in se na nekaterih krajih vsaj do sedaj prav dobro držijo, Japonci pa so zbrali doslej na kitajskih tleh 150.000 mož in imajo pripravljenih še 100.000 vojščakov, da jih prepeljejo na Kitajsko, če bi se pokazala potreba. Kitajci so številčno, kakor vidimo, v veliki premoči, v kljub temu pa so dejanski šibkejši od Japoncev. Japonski poveljnik v Tientsinu je na ta — le matematični način obrazložil novinarjem, kakšno je prav za prav razmerje med eno vojsko in drugo: "Kitajci se res korajžno tepejo", je dejal, "vendar pa računamo, da velja vsak naš vojak za sedem kitajskih, ker smo mi boljše opremljeni, boljše izvežbani in imamo boljši generalni štab. Kitajci nimajo poveljnikov, ki bi bili sposobni voditi tako velike oddelke, kakor so oni,

ki so sedaj zapleteni v boj."

V letalstvu in na morju Japonci popolnoma nadkriljujejo Kitajce in so jim prizadejali že znatne zgube. Letala uničujejo kar cele nasebine in se nič ne menijo, ali spuščajo svoje morilne bombe na vojaštvo ali na civiliste.

Zelo resen dogodek se je odigral v četrtek na cesti, ki vodi iz Nankinga v Šangaj. Z več spremljevalci se je po tej poti peljal v svojem avtomobilu angleški poslanik Sir H. M. Knatchbull-Hugessen, ko je neko japonsko vojaško letalo iznenada napadlo avtomobil; vrglo je v njegovo bližino več bomb in streljalo na potnike tudi s strojno puško. Poslanika sta zadeli dve krogli. Težko ranjenega so prepeljali v neki šanganjski sanatorij. Angleška vlada ni še nič sklenila, kakšne korake bo ukrenila zaradi tega napada.

Na severu so Japonci znatno napredovali, pri Šangaju pa jim nikakor ne gre vse tako, kakor so računali. Kitajci se močno držijo in so vpadnike ponekod celo potisnili nazaj. Boji so tam tako krvavi, da je bilo doslej ubitih dnevno več ko 1000 oseb na dan, odkar so se tam pred 15 dnevi spopadli Kitajci in Japonci.

DROBNE VESTI

Izginil je brez sledu ruski pilot Levanevski, ki je pred 14 dnevi krenil s 5 tovariši iz Moskve, da preko Severnega tečaja poleti do Chigaga. Vreme je imel slabo in, kakor izgleda, je bil primoran pristati v ledenih krajih. Proti Aljaški je že odšlo več ekspedicij, da bi ponesrečence našli, vendar pa doslej brez uspeha.

Spet gre glas, da bo Mussolini obiskal Nemčijo; pravijo, da hoče prisostvovati letošnjim jesenskim manevrom nemške vojske ter da bo obenem obiskal tudi Berlin.

Valencijanska vlada je spet dovolila bogoslužje na ozemlju, ki je v rokah republikancev. Prve službe božje so se vršile preteklo nedeljo in sicer za sedaj samo na zasebnih stanovanjih. Cerkvene obrede smejo opravljati le tisti duhovniki, ki imajo za to posebno dovoljenje oblasti.

Vse člane bivše Makedonske revolucionarne organizacije so aretirali na Bolgarskem. Hoteli so baje obnoviti organizacijo makedonstvujuših, da bi pokvarili sedanje dobre odnose med Bolgarijo in Jugoslavijo.

V Kragujevcu so se spopadli pristaji. Stojadinovičeve vlade in pravoslavci, ko se je tam mudil minister za šume in rude Jančković. V spopadih je bilo več oseb ranjenih. Razni ljudje iz opozicije si prizadevajo izrabljati zadevo s konkordatom za svoj boj proti vladi, vendar pa so se duhovi že zelo pomirili, odkar je notranje ministerstvo izdalo stroge naredbе proti razširjanju tendencioznih vesti.

Nemški poslanik pri Francovi vladi, gen. Faupel, je podal ostavko, ker da prevelika vročina, ki vlada na španskem, ne prija njegovemu zdravju. Na njegovo mesto pride Eberhard Stohrer, ki je bil leta 1936, imenovan za poslanika pri madridski vladi, a radi revolucije ni nastopil svoje službe.

V sporu, ki je nastal med Češko-slovaško in Portugalsko zaradi dobav vojnega materiala bosta posredovali, kakor poročajo, Anglija in Francija, pa napovedujejo, da bodo diplomatski odnosi med Prago in Lizbono kmalu spet vzpostavljeni.

Huda železniška nesreča se je dogodila v bližini italijanske postaje Sardorelle. Vlak, v katerem se je vozilo 300 mornarjev, je zavozil v drug vlak ter so pri tem izgubile življenje štiri osebe, 16 pa jih je bilo ranjenih.

Na mednarodni letalski tekmi Istres — Damask — Pariz so vse prve nagrade odnesli italijanski letalci. Na francoskem hudo zabavljajo čez vlado zaradi tega in ji očitajo, da se premalo briga za napredek letalstva. Francoz, ki je prvi prišel do cilja — izmed francoskih letalcev, seveda — je rabil za isto pot kar tri ure in pol več nego letalca Supini in Paradisi, ki sta odnesla prvo nagrado.

Argentinske vesti

ARGENTINA IN BRAZILJA

Dne 7. septembra bo praznoval Brazil novo bletnico svoje neodvisnosti. Za ta dan bo v Ríu de Janeiro podpredsednik argentinske republike dr. Julio Roca, ki se bo 31. t. m. odpeljal iz Buenos Airesa v bližnjo državo. Tja so ga bili povabili še preden je prišlo do nesporazumljenj zaradi znane zadeve glede rušilcev, ki jih je Brazilija imela najeti od Združenih držav Severne Amerike. V Brazilu so precej hudo zamerili Argentini, ker je s tako odločnostjo nastopila proti temu, da bi Združene države izposojale svoje stare vojne ladje, vendar pa se zadnje dni ta jeza že nekoliko polegla in bo sedaj še ta obisk državnega, podpredsednika gotovo popolnoma pomiril prijatelje Braziljance.

35.000 PESOV ZA NAJBOLJŠEGA BIKA

V soboto so na slovesen način otvorili letošnjo živinorejsko razstavo v Palermu. Slavnosti so prisostvovali predsednik republike, poljedelski minister, mnogi člani diplomatskega zbora ter zastopniki tukajšnjih in inozemskih organizacij živinorejcev in poljedelcev sploh.

Mimo drugih govornikov je nastopil tudi poljedelski minister dr. Carcano, ki je razpravljal o splošnem položaju poljedelstva in živinoreje v Argentini ter je še posebej omenjal tudi vprašanje kolonizacije in novega priseljevanja volčev. Dejal je, da bo vlada z vnemo začela delati na kolonizacijskem polju, ko bo parlament odobril načrt, katerega mu je že predložila; državna zemljišča, na katerih naj se naselejo novi koloni, se ta čas že pripravljajo in urejajo. Minister je v svojem govoru omenil, tudi, da so mnoge pokrajinske vlade sledile zgledu osrednje vlade v Buenos Airesu in so začele posvečati največjo skrb kolonizacijskemu problemu.

Kot najboljši plemenski bik letošnje razstave je dobil prvo nagrado "Santa Angela's Marshal 106", last firme Seré e Hijos. Pozneje je bil ta bik prodan na dražbi za 35.000 pesov, kar odgovarja povprečni ceni zadnjih let. Včasih, seveda, je bilo drugače; živinorejci se radi spominjajo na ono "zlato leto" 1925, ko je bil najboljši bik na palermski razstavi prodan za 152.000 pesov...

KRVAV PREDVOLILNI SPOPAD

V Villi Altí, pokr. Corrientes, se je dogodil te dni krvav spopad, ki je v zvezi s sedanjo predvolilno agitacijo. Kandidata "concordancie", dr. Ortíz in dr. Castillo sta imela priti tja na volilni shod, in bas v času, ko se je parnik, na katerem sta se vozila, bližal pristajališču, je iz neznanih vzrokov prišlo do streljanja med pristaši radikalne stranke in med tamošnjo policijo. Vnela se je pravcava bitka in dva moža sta obležala mrtva: podkomisar Zarza in radikalec Timoteo Esendilla. Policija dolži radikale, da so brez povoda začeli streljati in to pač z namenom, da bi preprečili ali vsaj zmotili sprejem kandidatov vladnega bloka; radikali pa zvrčajo krivdo na policijo in ji očita, da je brez najmanjšega vzroka začela streljati nanje, ko so se po svojih opravkih vozili mimo komisarije.

NAPREDNI DEMOKRATI SE NE UDELEŽE VOLITEV

Stranka naprednih demokratov pokr. Santa Fe je objavila proglaš, v katerem pravi, da se 5. septembra ne udeleži predsedniških volitev, ker da bodo itak samo farsa. Napredni demokrati trde, da je vladajoča stranka že vse pripravila tako, da bo izid volitev zanjo ugoden. Napredni demokrati so svoj čas predlagali, naj bi se vse demokratične sile santafeške pokrajine združile, ker bi si samo na tak način ljudstvo moglo zagotoviti res svobodne volitve; vendar pa radikali pri vsej stvari.

niso hoteli sprejeti tega predloga in bo zaradi razkosanosti v demokratičnem taboru "sleparija" dosegla svoj vrhunec" pri volitvah dne 5. prih. meseca. Vodstvo naprednih demokratov poziva obenem svoje pristaše, naj ne volijo za radikalna kandidata.

Tako se je končala ljubezen med naprednimi demokrati in radikali, ljubezen, ki se je bila začela tedaj, ko so se nekateri ljudje v Argentini domislili, da bi bilo treba tudi tu ustanoviti ljudsko fronto po evropskem kopitu.

LETALSKA NESREČA

Ietalno družbe "Panagra", ki je nosilo ime "Santa Elena" ter vzdrževalo potniški promet med Córdoba in Mendoza, se je v ponedeljek popoldne razbilo blizu Nogolija v pokrajini San Luis, kjer je zavezilo v neko gorsko steno. Dva pilota in komisar Thomas so izgubili življenje. Sprečno naključje je naneslo, da v letalu ni bilo še več potnikov, kakor se je ponavadi dogajalo.

ARGENTINSKA VOJNA MORARICA SE KREPI

V angleški ladjedelnici John Brown Co. so v torek srečno splavili nov argentinski rušilec, ki je dobil ime "San Luis" ter je istega tipa kakor njegov dvojnik "San Juan", ki je bil pred dvema mesecema spuščen v vodo. V isti ladjedelnici izdelujejo še sedem takšnih rušilcev za Argentino.

"SPRETNO ZASLIŠEVANJE"

José María Flores, arabskega pokolenja, je bil v Córdoba aretiran ter obdolžen izsiljevanja na škodo neke gospe Dolores de Pereyra Irrola. Po petih mesecih zapora je bil izpuščen. Mož je šel naravnost na redakcije nekaterih cordobskih listov in je tam v podrobnosti opisal, na kakšne srednjeveške načine so ga policaji hoteli prisiliti, da bi priznal svojo krivdo, dasi je — vsaj tako on sam zatrjuje — nedolžen zornice ter z menjavanjem in razpo-

Mnogi listi, tudi iz drugih krajev, so odločno obsodili tak način "spretnega zasliševanja", s katerim si skuša policija pomagati, ko je, zaradi svoje preskromne sposobnosti v izvrševanju službe, v zadregi. Pišejo tudi, da se take metode ne uporabljajo samo v Córdoba.

ZA 200.000.000 PESOV ZLATA SE VRNE V ARGENTINO

Argentinska republika vzdržuje v inozemstvu znaten fond v zlatu in devizah, ki ga upravlja Centralna banka za devizne potrebe dežele. Ker je v zadnjem času argentinska plačilna bilanca izredno aktivna, je ta fond močno narastel, pa je radi tega vlada sklenila, da ga za 200 milijonov pesov zmanjša; Centralni banki je dala nalog, naj da prepekljati za tolikšno vsoto argentinskega zlata iz Londona, kjer ga čuva Angleška državna banka.

TRAMVAJ SKOČIL S TIRA

Res je, da je še najbolj varno voziti se s tramvajem. Je težak, vozi počasi ter po svojem tiru, torej ni take nevarnosti, da bi se tako lahko zaletel v kako drugo vozilo, kakor avtomobili ali pa kolektivni, ki vozijo naglo in vijugasto. Vendar pa se je v sredo zgodila nesreča tudi s tramvajem. Po Rivadaviji je z navadno hitrostjo vozil tramvaj št. 2, katerega je vodil 37-letni José López. Na višini 7647 te ulice je tramvaj nenadoma skočil iz tira ter se zaletel v svetilniški steber. Tramvaj je bil nabito poln, kakor so ponavadi jutranji tramvaji; radi tega so nekateri potniki stali zažadaj. Sunek v železni steber je povzročil, da so 4 potniki zleteli iz vozila na pločnik. Pri tem so se vsi štirje precej poškodovali, posebno pa Miguel Angelini, ki je obležal nezavesten. Ranjence so prepeljali v bolnišnico Alvarez, kjer je pa Angelini kljub zdravniški pomoči kmalu izdihnil, ne da bi se zavedel. Ranjenih je bilo tudi več potnikov v vozilu, in sicer od šip, ki so se razbile, toda zadobili so le manjše praske.

DRINKOVIČA SO ŠLI ISKAT

Agencija Iva Drinkovića, ki se je nahajala v ulici San Martín 631, se je pečala s prodajo ladijskih vozovnic ter z menjavanjem in razpo-

NAROČNIKI

Vsem, ki vam izkazuje datom poleg naslova na ovitku, da vam je zapadla naročnina, poravnajte čimpreje, dokler lista ne ustavimo. Za vsakega posameznika je skromna naročnina malenkost, za nas pa so naročnine glavni vir dohodkov. Pridóvivajte ob vsaki priliki novih naročnikov.

šiljanjem denarja. Tako je več naših jugoslovanskih rojakov kupovalo pri tej agenciji vozne ladijske listke in nakazovalo svojem denar.

Ivo Drinković pa ni posloval, kakor bi bil moral, marveč je denar včasih obdržal zase, končno pa, ko se je nabralo preveč grehov, je pobegnul v Bolivijo. Tukajšnja policija je pred meseci izvohal, da se imenovani nahaja v La Pazu, pa je naročila bolivijski policiji, naj ga aretirajo. Ta ga je res prišla ter je sedaj sodnik dr. Gonzalez Gowland odredil, naj Drinković privedejo v Buenos Aires in postavijo pred sodišče. V sredo sta se v tej zadevi odpeljala v La Paz policijski častnik Bernardo Iglesias in poliejski uradnik Guillermo Gray, ki bosta Drinkovića spremljala semkaj.

Odkodovani so bili, kakor poročajo listi, sledeči klijenti: Rasić Božo, za 3.000, Ivan Salmović za 140, Ivan Dimitrijević za 652, Sadrabero Stjepan za 1.055, Andrija Barić za 5.016, Josip Rodik za 2.002, Rude Pridik za 1.583, Obren Fabrić za 100, Muleta Marko za 1.208, Marizanin Kosta za 375, Marmadrić Stjepan za 1.916 in Marinarić Stjepan tudi za 1.916 pesov — vsaj v kolikor so se doslej javili.

PRIREDITEV POLJSKIH BOJEVNIKOV

Društvo poljskih bojnikov nam poroča, da bodo imeli danes 28. avgusta ob 9 uri zvečer svojo veliko prireditev v ul. Billinghamst 1767 na Dock Sudu. Navzoč bo tudi poljski poslanik.

KADAR ISČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

BERTO CERNIČ

DORREGO 1583, — Bs. Aires
54 — 3588

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo, ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Bueno Orden 3390
Buenos Aires

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni.

Dra. A. IZAGUIRRE a.
Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni.

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obli stih jetrah, žolčniku, žilavju itd. Za bolnike iz notranosti imamo rezervirane sobe (kako za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pismenim potom, za mali honorar.
Zdravniški pregled za vsako vrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.
V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

BANCO GERMÁNICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

LADIJSKE VOZNE LISTKE, bodisi pozivne ali odhodne, za Jugoslavijo in Italijo, kupujte samó pri BANCO GERMANICO. Izrabite priliko sedaj ko se je cena znatno znižala.

DENARNA NAKAZILA za v Jugoslavijo, Italijo in vse ostale dele sveta, izvršujte samó potom BANCO GERMANICO.

STEVILNO URADNIŠTVO VAŠE NARODNOSTI Vam je v jamstvo, da boste pri BANCO GERMANICO najboljšje posluženi.

Ohiščite nas in prepričajte se boste!

Uradne ure: ob delavnih od 8 1/2 zjutraj do 7. zvečer,
ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

IZKUŠENA BABICA

ANA CHRPOVA

Diplomirana v Pragi in v Buenos Airesu z mnogo letno prakso v bolnici Rawson. Vsem slovenskim materam vedno na razpolago in za malo plačo.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38 Mayo 5182

Reklamna cena

J.A.M.E.

Popolno pohištvo za jedilnico in spalnico
\$ 225.—

Avda. SAN MARTIN 2706
U. T. 59-0504
(Na pol kvadre) Buenos Aires

KROJAČNICA

"GORICA"

Vam nudi vsakovrstno blago za obleke in povrnike po najnižjih cenah. Delo prvotno.

Se priporoča rojakom

FRANC LEBAN

Warnes 2191
Buenos Aires

Vesti iz organizacij

Iz nedeljske prireditve

PRVA MANIFESTACIJA SLOVENSKE ŠOLSKE MLADINE — PRIRERDITEV JE POSETIL TUDI G. POSLANIK DR. I. CANKAR IN DRUGE ODLIČNE OSEBNOSTI NAŠE SLOVENSKE, HRVATSKE IN SRBSKE NASELBINE

Šolsko prireditev sta podprli s svojimi zbori Prosveta in Tabor. Nepričakovan uspeh naših malčkov.

Ob veliki udeležbi občinstva se je v nedeljo vršila prva otroška prireditev šolskega društva na Paternalu, ki je moralno in materialno izpadla nepričakovano dobro.

Prireditev je otvoril predsednik paternalske šole Franc Lakner, ki je v kratkih besedah pozdravil navzoče ter orisal stališče šole.

Sledila je pozdravna deklamacija gojenke iz otroškega vrta in takoj nato pa deklamacija "Mornar" izvajana po učencu slov. šole, ki sta obe želi topel aplavz.

Nastopili so še z deklamacijami: Vida Gomišček iz zavoda "Lipa" in nekaj učencev in učenec Jugoslovanske šole na Dock Sudu, ki so istotako pritegnili občinstvo nase in želi zasluženo pohvalo.

Ko se je zopet dvignila zavesa je stal pred občinstvom mešani zbor "Prosvete", ki je zapel "Izgubljeni evet", moški pa "Siroti" z alt solom. Oba zbora sta bila deležna dolgega aplavza in je želelo občinstvo, da bi mešani zbor ponavljaj, radi pomanjkanja časa pa ni mogel želji ugoditi.

Za tem je nastopil moški zbor "Tabora", ki je dovršeno zapel "Vasovalca" in bil deležen burnega odobravanja.

Pevovodjema obeh zborov, Trebštu in Rajerju je poslanik dr. Izidor Cankar osebno čestital. Stopil je tudi pred občinstvo, ter v lepih besedah izrazil svoje veliko zadovoljstvo za razumevanje od strani slovenske naselbine za slovensko šolo.

Nastopili so malčki iz vrta s komičnim igrokazom "Tudi mačice imajo šolo". Tako srčkanega otroškega prikaza še nismo videli v Buenos Airesu. Vsi smo se do solz nasmejali majhnim "mačicam" z repkom, ki niso bili le luštkani, marveč so tudi dovršeno igrali.

Za tem je stopil na oder sourednik Slovenskega lista, Jan Kacin, ki je govoril približno takole:

"Prepričan sem, da smo glede slovenske šole v tem vsi edini, da je potrebna in koristna ustanova za slovensko izseljenstvo. Potrebna in koristna je kot vsakdanji kruh kajti: kdor bo imel glavo na pravem mestu, si bo vedno znal v življenju pomagati.

Mnenje, da je šola za kmeta in delavca nepotrebna, ni pravilno. Če je za koga potrebna izobrazba sta to ravno kmet in delavec. Od ljudstva zavisi vsak napredek in nena-

predek, bodisi v državi ali v izseljenstvu.

Slovenska šola pa ima še drug kolektiven pomen. Dečki in deklice se skupno vzgajajo, učijo, igrajo, se skupno veselijo svoje rosne mladosti, da se bodo že v rani mladosti spoznali v globino svojih src, in pozneje kot fant in dekle, kot mož in žena, skupno, ramo ob rami utirali pot v življenje in boljše bodočnost. Da si bodo znali bolje pomagati nego smo si znali mi. In da bodo imeli več samozavesti in ponosa nego imamo obojega mi.

Zato sem prepričan, da boste vsi starši, ki se nahajate danes tukaj, vpikali svoje otroke v slovensko šolo in da jo boste vsi rojaki in rojakinje podprli s tem, da postanete člani iste. Malenkostno žrtev, ki jo bo vsak doprinesel za slovensko šolo, nam bo nekega dne z obrestmi poplačano. Ne smemo biti samo kot delavci, ki čakajo na plačilo v soboto, marveč kot delavci in gospodarji obenem, ki se jasno zavedamo, kaj hočemo in ki si bomo znali svojo usodo sami kovati."

Nastopile so večje deklice, od 8 do 14 let, v krasni otroški igri "Izgubljeni raj". Človek bi ne verjel, če bi na lastne oči ne videl, kako sigurne so bile vse igralke v svojih vlogah od prve igralke do zadnje. In kar je najvažnejše, govorile so tako čisto slovensko, kot jo v sami naši Beli Ljubljani na sličnih prireditvah boljše ne morejo. Za vse to pa gre največja zasluga režiserju, ker vemo, da je bila njegova naloga res trudapolna.

Po končani igri se je Josip Novine vsem navzočim iskreno zahvalil za veliko udeležbo ter je obenem pozival starše, naj se na lastne oči prepričajo, kot o današnji prireditvi, tudi o slovenski šoli, kaj in koliko lahko koristi njihovim otrokom. Verjamejo naj samo dejanjem in ne praznim besedam, ki jih navadno trosijo taki, ki ne nosijo odgovornosti zanje. Zato naj raje zapišejo otroke v šolo in sami kontrolirajo, če se prav ali napačno učijo.

Otožno-sladko je človeku pri srcu, ko se zamisli na nedeljsko prireditev, ko so se naši mlajši predstavili naši javnosti. Otožno zato, ker še vedno od našega celokupnega izseljenstva ni dovolj razumevanja za slovensko šolo in vzgojo naših otrok, ki so kri naše krvi; sladko pa zato, ker vključ nezadostnemu nerazumevanju nas odraslih, naša mladina pogumno stopa za nami, da nekega dne poprime tam, kjer bomo mi popustili.

Starši!

Če se le malo zavedate, kaj ste dolžni za srečo svojih otrok, boste takoj poslali svoje otroke v slovensko šolo. V nedeljo ste imeli priliko videti napredek, ki so ga otroci, ki obiskujejo samo nekaj mesecev slovensk ošolo, dosegli. Ponosni smo lahko nanje, ne samo starši, marveč vsi, ki nam teče po žilah slovenska in slovanska kri.

Upamo, da se bodo slovenski otroci čez kaka dva meseca zopet predstavili naši javnosti. In smo prepričani, da bodo kmalu prepričali celo naše izseljenstvo, da ima-

jo tudi oni pravico do življenja in da ne morejo kar tako napraviti samoumora, četudi ga jim mnogi s svojo brezbriznostjo morda nehoti pripravljajo.

Udeležencem.

ČAJANKA ŠOLSKEGA DRUŠTVA

Šolsko društvo na Paternalu priredi v nedeljo, dne 29. t. m. ob 6. uri popoldne v šolskih prostorih, Paz Soldan 4924, "čajanko" v čast in vzpodbudo našim mlajšim in nadebudnim igralcem in igralkam.

Vsi starši in prijatelji naših naraščajnikov ste vljudno vabljeni, da počastite s svojo navzočnostjo te naše delavce, ki bodo naša čast in naša bodočnost. Pridite vsi ljubitelji naših malih, da bodo oni z veseljem nadaljevali započeto delo tu v tujini! Pri tej čajanki nam bodo še kaj zapeli in kaj lepega povedali tako, da se bomo v njih družbi prav zadovoljne počutili.

Čajanka se vrši šele ob 6 uri radi tega, ker je ta dan na Dock Sudu svečana proslava rojstnega dne našega kralja Petra II. Proslava se bo vršila ob 4. in pol popol. v sokolski dvorani, ul. Ing. Huergo 1144. in bo predaval g. dr. Želalič, tajnik kr. poslaništva v Buenos Airesu.

Vsi prijatelji naših malih umetnikov: v nedeljo na Paz Soldan 4924!

"IZGUBLJENI RAJ"

V nedeljo, 3. oktobra se ponovi igra "IZGUBLJENI RAJ". Takrat bo igrana celotna igra, kar sedaj ni bila. Opozarjamo torej že sedaj na to prireditev ter prosimo ostala društva, da vzamejo to blagohotno na znanje, in da ne prirede svojih zabav, tudi doma v društvenih prostorih ne.

Kje se bo vršilo ponavljanje "IZGUBLJENEGA RAJA" bomo sporočili v prihodnjih številkah. Odbor šolskega društva.

KONCERT KUBIKOVEGA ZBORA

Kot je bilo javljeno, se bo jutri v nedeljo 29. avgusta v ul. Alsina 2832 ob 4 uri pop. vršil koncert znanega radijskega zbora, ki ga vodi naši koloniji poznani profesor petja, Kubik.

Na programu so sledeče skladbe: Inno dei canottieri, moški zbor; Sanak spava, moški zbor z bariton solom, ki ga poje S. Furlan; Gato-cancón, mešan zbor s tenor solom; Princésita, ten. solo; Il lacerato spiritu, bas solo; Los barqueros del Volga, moški zbor; Canta mi alma, canta, mešan zbor s sopran solom; Papel picado, zbor; Una furtiva lagrima, tenor solo; O sole mió, kvartet; Cascarell prisionero, kvartet; Kam, moški zbor; El unic rimiendi, tenor in meš. zbor; Habanera, iz opere Karmen, mešan zbor s sopran solom; Clavel del aire, meš. zbor; Danubio azul, mešan zbor.

Po programe se vrši ples.

SLOV. ŠOLSKO DRUŠTVO NA PATERNALU

Vse priznanje za lep uspeh na nedeljski šolski prireditvi gre g. Rajerju in oč. šolskim sestram, ki so pripravili naše malčke za tak sijajen nastop kot ga doslej še nismo videli.

Vsem onim, ki so preplačali vstopnino, se odhor najlepše zahvaljuje. Opozarjamo že sedaj, da se bo igra "Izgubljeni raj" v začetku oktobra ponovila in se že sedaj pripravimo cenj. rojakom za obisk. Odbor.

Iz Rosaria

IZ SDD. TRIGLAV

Odbor naznanja vsem članom in prijateljem našega društva, da smo Slovensko delavsko društvo Triglav preložili iz prejšnjih prostorov v nove, ki so v ul. Corrientes 1652, med Av. C. Pellegrini in Montevideo, kjer mislimo imeti stalni sedež društva.

Prejšnji prostori so bili preveč oddaljeni od središča naših rojakov, ti pa bodo kot nalašč, ker se nahajajo bolj v sredini mesta in bo zato pripravno za prihod od vseh strani.

V društvu bo tajnik vsak četrtek in soboto od 8 do 10 zvečer, ob nedeljah pa bo odprto za vse člane in članice ter druge prijatelje društva.

Iz kazalo se je že večkrat, da je društvo bilo vedno prvo, ki je prišlo temu ali onemu rojaku, ki ga je nesreča ali smrt nepričakovano dohitela, zato smo prepričani, da boste vsi pristopili v naš krog ter s tem podprli našo skupno akcijo.

V društvu lahko pride vsak in bo sprjet kot vsi drugi, brez ozira morebitnega političnega ali verskega prepričanja. Vsi smo si sestre in bratje ter si moramo vzajemno pomagati. Društvo se s politikom ne more baviti, pač pa se moramo vzgajati v kulturnem delavskem smislu.

Za odbor: Josip Sigulin, tajnik.

DOMAČE VESTI

ŠTORKLJA

Štorklja je pretekli četrtek dne 26. avgusta obiskala go. Alojzijo Sancin in njenega moža Lucijana ter jima je podarila srčkano prvo-rojenko, ki ji bodo dali ime Tatiana Alojzija.

Čestitamo!

SMRTNA KOSA

V četrtek 26. avgusta je podlegel zavratni sušici Josip Komel, doma iz Gorice, ki je že del časa bolehal.

Tu v Argentini zapušča nekaj sorodnikov, doma v Gorici pa ženo in hčerko, ki sta pred tremi leti odpotovali v domovino.

Naj mu bo lahka tuja zemlja. Preostalim pa naše sozaljje!

SOKOL KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DOCK SUD - BOCA

VABI

na SVEČANO AKADEMIJO, ki jo priredi v SOBOTO 11. SEPTEMBRA T. L., ob 9. uri zvečer v dvorani ulice LONDRES 1265 na DOCK SUDU v proslavo rojstnega dne KRALJA PETRA II.

PROGRAM:

1. Argentinska himna, svira orkestar.
2. Pozdravni govor, starešina Sokol Dock Sud - Boca.
3. Jugoslavenska himna, svira orkestar.
4. "Bog i Slaveni", od Ružića, pjeva kvartet "Jadran".
5. Proste vježbe, izvadja ženska deca Sokol Dock - Sud - Boca.
6. Ruski balet, sastavila sestra Arhangelovska.
7. Proste vježbe, izvadjaju članovi Sokola Buenos Aires I.
8. Ciklus deklamacija, izvadja deca Sokola Dock Sud - Boca.
9. Curičica mala, od Zajca, pjeva kvartet "Jadran".
10. Sprave, izvadja ženska deca Sokola Dock Sud - Boca.
11. Proste vježbe, izvadja muška deca Sokola Dock Sud - Boca.
12. "Para Vigo me voy" (Conga Cubana), od Lecuone, pjeva kvartet "Jadran".
13. Proste vježbe sa štitima, izvadja Sokol Villa Dominico (Česki).
14. Pesem sokolskih legij, deklamuje i pjeva djevojčica Milenka Kodolova sa Paternala.
15. Proste vježbe, članovi Sokola Dock Sud - Boca.
16. Zrinsko Frankopanka, pjeva kvartet "Jadran".
17. Sprave, izvadjaju članovi svih sok. društava. - Boca.
18. "Kosovska djevojka", izvadjaju članovi Sokola Dock Sud - Boca.

IŠČEM BRATA

Čital sem v zadnji štev. S. L. med darovalci pok. Jakoba Likerja tudi ime Antona Lozarja. Če je morda imenovanji doma iz Bilj, naj sporoči naslov na uredništvo. Iščem ga jaz njegov brat Faustin Lozar.

SOKOL DOCK SUD - BOCA

Sokol Dock Sud - Boca bo imel v nedeljo, dne 29. avg. t. l. ob 4 in pol. popoldne v društvenih prostorih, ul. Ing. Huergo 1144 na Dock Sudu slavnostno zborvanje, na katerem bo predaval g. dr. S. Želalič, tajnik kr. poslaništva.

CERKVENI VESTNIK

29. avg. maša in večernice na Avellanedi.

5. sept. maša v Saavedri za Ruder Franca.

Molitve na Paternalu.

12. septembra bo spomin rojstnega dne jugoslovanskega kralja Petra II. Maše se uradno vdeleži g. minister in vsa naša društva. Pač bodo tudi prihiteli vsi naši rojaki, ki bodo le mogli. Zapel bo moški zbor, da bo ne le praznik, temveč tudi užitek.

Hladnik Janez.

Gospodarsko Podporno Društvo v Villi Devoto

bo priredilo v nedeljo, dne 29. avgusta 1937 od 4 ure popol. dalje, v svojih društvenih prostorih, ulica Simbrón 5148, domačo zabavo s sledečim sporedom:

1. H. Vogrič: "Večerni zvon", poje mešan zbor.
2. S. Gregorič: "Na vasi fantje pevajo", mešan zbor.
3. V. Vodopivec: "Pesem slovanski strazi", mešan zbor.
4. Ipavec: "Ob večerni uri", poje moški zbor.
5. Deklamacija.
6. "TRI SESTRE". Veseloigra v 3 dejanjih.

Po tem sporedu, bo prosta zabava, srečolov in ples.

Tudi bufet bo kakor po navadi.

V slučaju slabega vremena se bo prireditev vršila 12. septembra t. l. K. veliki udeležbi vabi

Odbor.

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"

Franjo Huspaur
FACUNDO QUIROGA 1441
Na Dock Sudu
SLOVENSKA LEKARNA

Vam nudi najboljša zdravila po nizki ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošljamo tudi v notranjost republike. Priporoča se

Slovinci doma in po svetu

SLOVENSKI PILOT KRIŽAJ — ZIV

Pred petimi leti smo poročali, da je na ljubljanskem polju pristal letalec Jože Križaj, doma iz Koprive na Krasu. Križaj je bil italijanski letalec, toda takrat je pobegnil iz italijanske vojske ter privlekel svoje letalo v Jugoslavijo. Naša država je seveda letalo korektno vrnila italijanski državi, pač pa je Križaj užival v naši državi pravico neizročljivosti kot vojaški begunec.

Jože Križaj je že s svojim 19. letom dovršil z odličnim uspehom pilotsko šolo v Milanu. Nato je bil dodeljen eskadri takratnega letalskega ministra Balboa, ter je bil kmalu uvrščen med deveterico izbranih italijanskih pilotov. Križaj si je priboril pri raznih italijanskih letalskih tekmah številna odlikovanja, med tem tudi pohvalo italijanskega kralja in odlikovanje Mussolinija. Pri letalskih tekmah v Milanu je tekmoval s slavnim nemškimi letalcem Udetom, znanim tudi iz raznih filmov.

Križaj ni nikoli pozabil, da je Slovenec in je tudi pri tekmah nosil pod uniformo pred samimi prvaki fašistične stranke le belo srajco, kar seveda črnim srajcem ni bilo dosti všeč. Nevolja fašističnih prvakov je dovedla Križaja do tega, da je pobegnil v Jugoslavijo.

Preživel je eno leto v naši državi, zlasti pa pri svoji sestri v Ljubljani. Zaprošil je za naše državljanstvo, ki ga je tudi dobil. Priznali so mu stopnjo narednika, obenem pa je bil poklican za 1 mesec na orožne vaje v Zemun. Z odliko je napravil izkušnjo iz teorije in prakse. Študiral je letalstvo še dalje.

Ko je izbruhnila državljanska vojna v Španiji, je s potnim listom odpotoval čez Francijo v Španjo, kakaj naveličal se je brezdelja. Boril se je na strani vladnih čet ter je bil kot zelo talentiran in hraber pilot imenovan za poveljnika letališča in eskadre ter je bil uvrščen med najboljše pilote v Španiji.

Po dveh mesecih službe se je nemškimi letalcem posrečilo, da so zadeželi z brzotopom njegovo letalo. Goreče letalo je sicer padlo na fronto madridske vlade, Križaja pa je

padobran zanesel na stran belih. Dobil je le male poškodbe ter je kmalu okreval, bil pa je nekaj mesecev ujetnik generala Franca. Stanovalec je v Talaveri, južnozahodno od Madrida. Pred petimi meseci je pisal svoji sestri v Jugoslavijo daljše pismo, v katerem sporoča, da je zdrav in da mu gre dobro.

Sedaj sta se obe bojujoči strani v Španiji sporazumeli v toliko, da izmenjata ujetnike, med temi je tudi Slovenec Križaj, ki je že odpotoval v Francijo.

Kakor z vsakim ujetnikom, je Franco tudi s Križajem pestopal človeško, ker Križaj ni storil nič takega, kar bi moral pred cev puške.

Nekateri časopisi so priobčevali prav fantastične poročila o njegovih smrti. Sedaj se pa vrača živ in zdrav.

Z zanimanjem pričakujemo njegov prihod v Slovenijo.

KER JE ZBEŽAL ČEZ MEJO

Pred goriškim sodiščem se je pred dnevi vršila obravna proti 26 letnemu Josipu Rupniku iz Idrije. Čez mejo baje zato, da bi mu ne bilo treba v Abesinijo. Pred meseci se je spet vrnil domov, pa je bil aretiran in izročen sodišču. Obsojen je bil na tri leta robije in 30.000 Fant je pred dvema letoma zbežal lir globe.

NA MEJI STA BILA ARETIRANA V JULIJSKI KRAJINI

21 letni Anton Pavlica iz Koprja in 27 letni Ivan Škočir iz Zatočmina, ker sta nameravala zbežati čez mejo. Oddali so ju v zapore goriškega sodišča.

NOVE ŠOLE V JULIJSKI KRAJINI

Italijanska vlada gradi nove osnovne šole po vseh krajih Julijske krajine. Vsaka vas naj dobi po enorazrednico, večji kraji naj pa dobijo tudi otroške vrte. Samo v idrijski občini bodo nastale tri nove šole, in sicer ena v Zavratau, druga in tretja pa na Vrsniku nad Žirmi in v Srednji Kanomlji. Idrijska občina, ki šteje skupno okrog 14.000 prebivalcev, bo z novimi šolami vred imela vsega kar 12. šol. V načrtu je tudi gradnja nove osnovne šole na Ravneh pri Grgarju. Pravijo, da se bo po teh šolah poučevala tudi slovenščina.

Po Goriški in Krasu zbirajo ljudje ostanke granat in orožja, ki jih je še zmerom vse polno. V zadnjem času so namreč cene kovinam znatno poškočile. Tako plačujejo trgovci baker že po 8 lir za kg. medeni-

ke, ki razobešajo antidrjavne zastave in ko jih izsledijo, morajo vsakega na mestu ustreliti.

Tajnik faš. stranke v Il. Bistrici, učitelj Viglianti, pa je pozval fašiste, naj privlečejo vse žilavke na dan, steklenice z oljem, in naj bodo pripravljene v vsakem slučaju, da stopijo v akcijo.

ZNIZANJE DAVKA NA MOKO IN NJENE IZDELKE

Finančni minister je 14. p. m. izdal uredbo, s katero se znižuje skupni prometni davek na moko in odpravlja dopolnilni davek na kruh in pecivo. Ta uredba je bila izdana v cilju pozitivne našega gospodarskega življenja in olajšanja davčnih bremen najširših slojev.

Dosedanji skupni davek na poslovni promet je znašal 5%, dopolnilni davek na izdelke iz moke pa 3,7%. Ta davek, ki so ga morali nositi seveda konzumenti, se je pokažal kot previsok. V namenu, da se zniža cena moki in kruhu ter pečivu in da se razbremenijo najširši sloji, je skupni davek na moko znižan na 4,25%, dopolnilni davek na navaden kruh in na navadno pecivo, ki je znašal 3,7%, je pa sploh ukinjen. Istočasno je znižan dopolnilni davek na luksuzno pecivo od 3,7% na 1,25%, in na slašičarske izdelke pa na 2,5%.

LIKVIDACIJA KLIR. TERJATVE PROTI ITALIJI

Še iz računa starega klirringa, to je iz časa pred sankcijami, nam dolguje Italija 47 milijonov lir. Za naše izvoznike je vprašanje likvidacije teh terjatev velike važnosti, vendar pa dosedaj do končne rešitve ni prišlo.

SVETI NAUK NAŠIM LJUDEM

Trst, julija 1937. — V Št. Petru na Krasu je ob neki priliki imel govor pokrajinski fašistični tajnik za Tržaško, poln hvale in navdušenja za današnje stanje in vodstvo v Italiji. Stresel je vsepolno dobrih nakov, ki jih je našim ljudem toplo polagal na srce in jih pozival v svojem zanosu, naj bodo zvesti svoji materi državi in njegovemu vodji, da morajo poslušati njegove ukaze, da je dolžnost brata, da izda brata, če mu slučajno uide kakšna nepodobna misel ali želja. Zahteval je od navzočih, da zasledujejo one, ki razširjajo prepovedane leta-

mi smo o tem poročali, da namerava ustanoviti Banca Commerciale Italiana svoje zastopstvo v Jugoslaviji in sicer v Beogradu ter, da je že imenovan direktor tega beograjskega zastopstva italijanske banke.

Ob tej priliki je bilo tudi izraženo začudenje, da ustanavlja Banca Commerciale Italiana svoje zastopstvo v Beogradu, ko ima v naši državi več svojo afiliacijo v Hrvatski banki.

Nekateri listi (n. pr. Jugoslovenski Lloyd) so to vest o ustanovitvi zastopstva od Banche Commerciale Italiana v Beogradu sicer nekako demantirali, vendar že gornja vest londonskega "Economist"-a odgovarja dejstvom, potem postane ustanovitev zastopstva imenovane italijanske banke zelo razumljiva in verjetna, ker po tem bi Hrvatska banka nehala biti njena afiliacija, in bi torej Banca Commerciale Italiana potrebovala novo oporišče za svoje posle v naši državi.

TAJNO KOMUNISTIČNO DRUŽBO SO ODKRILI V SLOVENJGRADU

Orožniki so prijeli v Slovenjgradu deset oseb, ki so pri njih našli večje množine komunističnih knjižic in razna pisma, ki so jih pisali člani te organizacije z Dunaja. Zanimivo je, kako je prišlo do odkritja. Neki fant je zapustil svoje deklo. Prevarano deklo pa je šlo k orožnikom in fanta prijavilo zaradi tajnega komunističnega rovarjenja.

BELGIJSKI BOJEVNIKI V DUBROVNIKU

V Dubrovniku je dospela te dni velika skupina belgijskih bojnikov pod vodstvom generala Wilensa. Zastopniki naših oblasti so jim priredili lep sprejem, za kar se je general Wilens zahvalil. V mestni dvorani jih je pozdravil dubrovniški župan dr. Svilokos. Mestna občina je priredila bojnikom tudi banket.

KROJAČNICA MOZETIČ

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega blaga za zimске obleke in površnice, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

Prepričajte se!

Sebastian Mozetič

5019 - OSORIO - 5025 BUENOS AIRES (PATERNAL)



Veliki zavod "RAMOS MEJIA" VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi.

Popolno moderno zdravljenje.

SEPTIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOČA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ZILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA STREŠT: Hitra regeneracija po prof. Cierzollin.

ZIVONE BOLEZNI: Nevrašenja, izguba spolnosti in šibkost.

REUMATIZEM: kila, nahuha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ZELODEC: upadel, razširjen, kislus, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zaprtost.

GRLO NOS. USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje \$ 30.—

Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in izvrstnimi SPECIJALISTI te odin: te vrste v Argentini. — Lečenje zlatameno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070

21 ob nedeljah od 8—12

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA

469 SAN MARTIN 469

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI: Najboljši in najtrajnejši spomin je lep in dobro izdelana povečana slika, ki vam je napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ezinom na številno slovensko klientelo. Poštne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

PREPOVEDAN TISK

Službene novine št. 157 so objavile, da je državno pravdnistvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati knjigo "U svijetu parodksa", ki je bila tiskana v Zagrebu.

IZPLAČILA STARIH VLOG PRI ZAŠČITENIH ZAVODIH

Dosedaj je Mestna hranilnica ljubljanska izplačala odnosno prenesla na novi račun stare vloge, na katerih se je nanašal odlog plačil, do zneska 10.000 din. S 1. decembrom 1936 je osvobodila vloge do 5.000 din. S tem so bile tako imenovane male vloge likvidirane.

Sedaj pa je Mestna hranilnica ljubljanska sklenila od 15. t. m. dalje izplačevati vse stare vloge, ki niso 31. decembra presegale 20.000 din. V kolikor ne bodo vlagatelji teh svojih vlog dvignili, pa jih bodo hranilnica prenesla na nove, ki bodo vedno izplačljive v gotovini brez vsake omejitve.

Nova osvoboditev vlog pri Mestni hranilnici dokazuje, da ta zavod prihaja v štadij likvidnosti. Poudariti pa je treba prav posebno dejstvo, da je hranilnica tekom dobrega pol leta že tretjice zvišala mejo, do katere svoje stare vloge izplačuje, iz česar sklepamo, da vpostavitve likvidnosti v zadnjih mesecih prav ugodno napreduje. Izboljšanje je dosegla hranilnica s tem, da ji je mestna občina odplačala velik del svojega dolga, kakor tudi s

pospešeno likvidacijo svojih dolžnikov.

IZPLAČILNI NAČRT PRAŠTEDIONE

Počenši z 12 p. m. je stopil v veljavo nov izplačilni načrt Prve hrvatske štedionice. Po tem načrtu bo izplačana 10% kvota na stare vloge, ki so znašale na dan 23. junija 1932, to je dan, ko je bila tej banki odobrena zaščita, med 5000—10.000 din. Vpoštevajoč ta zadnji izplačilni načrt, je Praštediona do danes izplačala odnosno prenesla na novi račun od zaščiteneh vlog vse vloge, ki so bile na dan, ko je bila zavodu odobrena zaščita, manjše kot 2000 din, potem 40% od starih vlog med 2000 in 5000 din. in sedaj pa 10% na vloge nad 5000 din. do 10.000 din. Razen tega so bili izplačani odnosno preneseni na novi račun s 1. januarjem t. l. vsi tekoči računi, ki niso presegali 10.000 din. Sedaj odobrena izplačila na vloge zadevajo le originalne vloge med 5000 in 10.000 din. ne pa na tiste, ki imajo tako stanje vsled delitev večjih vlog in prenosov.

IZ MINISTRSTVA ZA TELESNO VZGOJO

Te dni so v Belgradu končali III. tečaj za obvezno telesno vzgojo, katerega je priredilo ministrstvo za telesno vzgojo naroda. Tečaja se je udeleževalo tudi šest Slovencev, ki so pokazali na izpitih odlične uspehe. Drugo mesto v rangju je dose-

gel ljubljancin Kveder, ki je imel na poslovnem sestanku lep nagovor. Tečajniki so zapustili Beograd najzadovoljnejši in navdušeni za delo, katero zakon o obvezni telesni vzgoji predpisuje.

7. julija prične v Belgradu četrti tečaj za izobrazbo vaditeljev za obvezno telesno vzgojo. V ta tečaj so sprejeti samo ljudskošolski učitelji. Zaenkrat je prijavljenih čez 150 in je moralo ministrstvo za telesno vzgojo poklicati iz inozemstva svoje stipendiste, ki študirajo na visokih šolah za telesno vzgojo, da bo z njimi povečalo število pomožnih trenerjev v tečaju. Učiteljski telesnovzgojni tečaji se bodo vršili v juliju, avgustu in septembru po štiri tedne.

Strokovni odsek ministrstva za telesno vzgojo je dobil nalogo, da v najkrajšem času izdela učbenike za lahko atletiko, plavanje, športne igre, orodno telovadbo in gimnastiko. Ker delujejo v strokovnem odseku tega ministrstva sami diplomirani absolventi visokih šol za telesno vzgojo, je pričakovati, da bodo dobili športno literaturo, katero bodo naši športni krogi z uspehom uporabljali.

Za propagando plavalnega športa med ženskim svetom je priredilo ministrstvo za telesno vzgojo damski plavalni tečaj, ki se vrši deloma v kopališču Krsmanovič, deloma pa na plavalnišču "Bob"-kluba. Veliko zanimanje, katero kažejo dekleta iz najrazličnejših delov naše države za kavl in za druge načine plavanja, je živ dokaz, kako potrebni so taki in slični tečaji.

Lahkoatletski tečaj za moške, ki bi se moral vršiti v juniju in juliju, je radi prezaposlenosti strokovnih delavcev ministrstva za telesno vz-

Ako hočete piti dobro vino in poceni obrnite se do mene, ki ga dostavim tudi na dom.

FRANC KURINČIČ

GARAY 3912, Bs. Aires

gojo odgoden na poznejši čas. Vršil se bo začetkom septembra.

Na posredovanje g. ministra dr. Miho Kreka je g. minister dr. Josip Rogič odobril stipendijo odličnemu slovenskemu športniku g. Branku Žiberlu za telesno vzgojni študij v inozemstvu. Verjetno je, da bo ministrstvo poslalo g. Žiberla na visoko šolo za telesno vzgojo v Rim, ker smatra za potrebno, da se naši mladi športni delavci šolajo v raznih evropskih centrih.

STRAŠNA VREMENSKA KATASTROFA

Dne 15. julija je zadela župnijo Zavrč velikanska katastrofa. Grozna nevihta s točo in viharjem je uničila Zavrč, Dubravo, Turški vrh do Kasimira in Goričak. Silen vihar z debelo točo je omlatil vinograde do zadnjega grozdeka, strašen naliv je odnesel zemljo in izkopal jarke do pol metra globoko, tako da posajeno mlado trsje vise le na samih koreninicah. Valovi blata so zasuli njive s pšenico, travnike z lepo otavo. V dolini je potok trenutno narastel, voda pa je drla po obeh straneh potoka, poplavila in izruvala je krompir, podkopala koruzo, da leži po njivah. Zemljo je odneslo globlje, kot smo kedaj orali. Ni povsod enako, ampak škoda je ogromna. Na enem posestvu cenijo škodo 5000 Din. samo v vinogradu, na drugem 15.000 itd., kar vse je zmereno cenjeno. To pa je samo škoda na pridelku v resnici je še mnogo večja, saj se ne bo dala tako kmalu

popraviti. Treba par let prevdarnega kmetijskega dela in truda. Že sedaj se bojijo, kakšno bo oranje v jeseni, kako bo obrabilo prihodnje leto, ker je rodovitna zemlja odneslo, ostal je le trdi lapor ali pa trda zelena ilovica. V Turškem vrhu je na treh krajih strela zažgala, vihar je izruval močna stara drevesa, v gozdu razčesnil debele stare hraste. Drugje ni nič boljše. Vinogradi, ki so obrnjeni proti severu, od koder je prišel tisti usodepolni vihar, so docela suhi. Pri vsej nesreči je še dobro, da je bilo to neurje v noči, da ni zajelo ljudi na polju. Gotovo bi bilo zahtevalo veliko žrtev, ljudje bi se bili potopili; saj so drli s hribov taki hudourniki, da so nosili po 10 kg težke kamenje. Ljudje so naslednje jutro po vinorodnih gričih na ves glas jokali ob pogledu na opustošeni svet. Pšenica leži, kot da bi jo z valjarjem povaljal, istotako koruza in krompir. Kdor nima na eno leto naprej zaloge zrnja itd., ne bo mogel živeti. Pa kako redki so taki posestniki! Kako se bo dalo gospodariti brez celotnega pridelka v vinogradih in na njivah? Za denar bo najbolj trda. Tudi če bi se imeli kaj za odprodati, ne dobe skoraj ničesar, ko so pa tako sramotne cene za pridelke in živino. Eдини zaslužek bo nudila nekaterim poprava poškodovane ceste na Turškem vrhu. Ljudstvo upa, da bo dobilo pomoč v katerikoli obliki. Res je nujna in treba boju nuditi obupanim ljudjem!

Agencija PUTNIK
SAN MARTIN 345/I
BUENOS AIRES
U. T. 31 - 8759



Samo pri nas dobite najceneje ladijske listke
Prodaja listkov za Jugoslavijo, Italijo in vse druge dežele. Vsa kemu potniku preskrbimo kabino in druge ugodnosti. Preskrbimo popolnoma brezplačno tudi vse potrebne dokumente.
Ako rabite kake dokumente, prevode ali pravno zaščito
AGENCIJO "PUTNIK"
Lastnik: Anton Kolungja

MODERNO ZDRAVILIŠČE V VSAKEM SLUČAJU



Ko čutite, da vam zdravje ni v redu. Naši boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejših zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIČ sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah. Izvršujemo tudi operacije. Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.
TALCAHUANO 1060
Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure

FAVSTA

Meč se je zlomil; suval je z odkrkom; vse okoli njega je brizgala kri. Ljudje so padali mrtvi in ranjeni... Naposled so mu izvili orožje. Nekje, že daleč od sebe, je čul Violetto, ki je vpila na pomoč. Ves krvav in raztrgan je z zobmi in nohtmi nadaljeval obojno boj... Še minuto in se je zgrudil na kolena; deset, petnajst jih je planilo nanj... Zvezanega so ga odnesli iz cerkve in so ga vrgli v kočijo, ki je takoj oddrdala...

Ta kočija, zaprta z železnimi rešetkami, je bila prava ječa na kolesih. Karel je nepremično ležal v njej, ohromljen po tisti zagonetni brezžutnosti, ki jo časih opažajo pri obsojencih. Njegova glava ni bila več zmožna misliti, življenje v njem je bilo zastalo.

Tri minute ni trajalo, da je kočija zdrdnala preko lesenega mostu; nato se je ustavila pod temnim obokom.

Vojvoda Angoulémski je bil v Bastilji.

V cerkvi Sv. Pavla se je med tem odigraval nezasišan prizor.

Ko so iztrgali Violetto iz ženinih rok, so jo vlekli k oltarju. Maineville, Bussi-Leclerc in neznanec s krinko so pristopili k njej. Le ta je prijel omagajočo deklico za roko in je izpregovoril:

"Hvala ti, mila nevestica, da si prišla ob napovedani uri. Vse je pripravljeno za poroko; glej svečenika, ki je prišel, da naju združi..."

Tako govorec si je potegnil krinko z obraza. Bil je Maurevert!

"Da naju združi!" je zajecjela Violetta. "Naju dva? Kdo ste? Oh,

gospodje, usmilite se! Povejte mi, kaj ste storili z mojim dragim?..."

"Violetta", je nadaljeval Maurevert z vročim glasom, "kakšno brezumje se te polšača? Pogled me vendar! Ali me ne spoznaš? Tvoj ženin sem! Ljubim te in ti me ljubiš!..."

"Jož, groza! Ali mar blaznim kakor ciganka z rdečo krinko?... Karel, ljubim moj! Pomagaj!... Oh, da je živ, bi se oglašil!... Karel! Karel! Umriva skupaj!..."

Hotela je dvigniti roko, da bi se zaboljela z bodalom, ki ga je vzela zarodencu; toda lopovi so ji bili iztrgali orožje... V obupu se je zgrabila za čelo in pala na kolena. Maurevert je brž pokleknil zraven nje...

In glej, svečenik se je obrnil k njima, govorec svetotajstvene besede in širuč roke, da bi ju blagoslovil... Ko je Violetta v krču svoje groze pogledala kvilsku, je uzrla njegov obraz. Zadelo se ji je, da je že videla to mlado lice z zlovesnimi črnimi očmi... A kje? Svečenik je mrmral obredne molitve. Njegov glas, oh, ta glas je že slišal! Toda kdaj?... V katerih peklenških sanjah ji je zvenel na uho?

In zdajci jo je kakor blisk prešinil spomin na strašni večer v Favstinem dvoru, ko jo je mojster Claude držal v naročju, da bi jo odnesel iz morilnice, in so nenadoma vstopili možje z arkebuzami... Z njimi je bila žena... ne žena, tigra v človeški podobi!... Tista žena in ta svečenik sta bila ena oseba!

Favsta je opravljala obred Maurevertove poroke z Violetto!

Neizrekliiva groza se je razlila po njenih žilah. Hotela je vstati; brez moči se je zgrudila nazaj. Hotela je iztr-

ne več. Samo pijan je bil, groze pijan, tako da je v svoji razburjenosti videl še v mrtvem pohištvu srdite nasprotnike Pardaillanova prisotnost ga je pomirila; a tudi zdaj je bil zaradi njh, da se je boril z nešteti sovražniki, kakor nedavno tega v kapelici Sv. Roka in kasneje na montmartskem bregu.

Toda skromnemu junaku ni bilo do tega, da bi se bahal s svojimi čini; narobe, ves potrj je bil zaradi njh.

"Odkar sem postal hraber, doživljam bogme strašne prigode", je rekel vitez. "To bo še kdaj moja smrt!"

In žalostno je dodal:

"Dokler sem bil bojazljivec, sem živel tako mirno in brez skrbi."

"A zdaj?" je vprašal vitez.

"Zdaj me je samega sebe groza. Ubojev, ki jih imam na vesti, niti ne štejem. Jaz, ki prejšnje čase še pajka ne bi bil zmečkal..."

Prav tedaj je množica na ulici zagajala nov, še hušji krik in hrup. Pardaillan je stopil k oknu in je videl, da sta prispeli dve četi lokostrelcev in sta se postavili nasproti hiše; ljudstvo jih je pozdravljalo in vzklikalo vojvodi Guis. kemu, čeprav ga še ni bilo na pozorišču. Klicel "Živel naš veliki Henrik. Živel steber svete Cerkve. Smrt Herodu! Smrt krivovercem!..." so se naposled prellili v glušee rjovenje, iz katerega ni mogel razločiti drugega kakor besedo:

"Maša... Maša... mašaaa!..."

"Ali se vsi skupaj odpravljajo k maši?" je dejal sam pri sebi Pardaillan, zapiraje okno. "Le naj gredo! Prav nič jih ne bi pogrešal..."

Tako misleč je odšel iz sobe. Croasse Croasse mu je sledil za potami; rajši bi bil umrl nego ostal na bojišču sam. Ko

sta dospela v prazno pivsko izbo, je trepetaj kakor šiba na vodi.

"Glej ga, glej!" je rekel Pardaillan. "Ali si nemara lačen?"

Njegova mirnodušnost je zdramila Croassu pogum.

"Bogme", je odgovoril, "ne samo lačen, ampak tudi žejen sem, vaša Svetlost. Saj veste, kako boj utrudil človeka..."

"Nu, priveži si dušo," je velel Pardaillan. "Stopi v kuhinjo, tam najdeš vsega v obilju..."

Tisti mah je stopila v izbo krčmarica s skodelo in svežnjem obvez na rokah Croasse je urno smuknil mimo nje; zapri je kuhinjska vrata za seboj in lakomno pogledal okoli sebe. Že je odpril omaro, ko je zdajci začul srdito renčanje in začutil v desni meči skeletno bol.

"Sovražniki! Sovražniki!" je kričnil s takim glasom, da so arkebuzirji na ulici prestrašeni odstopili, menšč, da se obleganci pripravljajo na izpad.

"Hoj, lopovi", je tulil Croasse, oboživši se s kuhinjskim nožem, "niti pri koslu mi ne daste miru! Počakajte! Videli boste, kaj je junak..."

Spet je jel kakor besen mahati okoli sebe. Toda sovražnik, ki mu je že od kraja dal čutiti svoje orožje, se ni dal prepoditi, ampak je krepko odgovarjal Croassevemu rjovenju. Odkar je stala gostilna pri "Vedeževalki", še ni bilo v njej takega sodnjega dne.

Vojniki pred hišo so pripravljali arkebuzo in stiskali vrste, da bi bili kos navalu, ki so ga pričakovali. V kuhinji pa je skakal Croasse z naježenimi lasmi iz kota v kot ter pobijal nevidno nasprotnike; kozice in kotli so z reskom in traskom, z zvenom in ro-

Pelin in pelinkovec na Dock Sudu

Dock Sud... Pred 20 leti, tako mi je pripovedoval rojak iz Trogira, ki je prišel leta 1918 sem čez lužo in že tedaj stopil na ozemlje, ki je sedaj naseljeno že s 30 tisoč prebivalci... je bilo v tej močvari vsega samo 16 človeških bivališč. Danes je celo mesto pločevinskih hiš.

Prav srečo sem imel. Tam pri mostu na Boki, se ti kaj lahko primeri, da preiskušajo na dolgo tvojo potrpežljivost. Mene je pa potujoči most ravno čakal in kar hitro jo je bilo treba pomakniti, da me ni zavora po petah.

Dobro, tako sem si mislil in pogledal naprej. Pa, glej kar obstal sem. Začuden sem se enkrat pogledal, da vidim, kak stvor stoji pred menoj... Pa sem se uveril, da ni nikak čudež; prava Evin hčer, visoka in široka pa kot cerkven turn. Tako velike ženske pa res še nisem videl na svetu in še... s šolskimi knjigami pod pazduho, bo menda že dalmatinska.

Za "hermanas yugoeslavas" sem povprašal sprevednika.

Lepo napredujete, tako sem jim omenil.

Hvala oBgu, da je tako. Toda teške čase smo prestale in jih še ni konec. Ljudje vidijo veliko hišo in si mislijo, da je tudi denarja pri

nas. Pa smo sirote že 6 mesecev na zaostanku za zemljišče. Hvala Bogu. Jesti imamo in dela pa tudi.

Kaj pa šola? Saj to je najvažnejše. Imamo 300 otrok ljudske šole in kakih 100 deklic za krojni tečaj. In hrvaških otrok imate kaj? Sedaj jih bo kakih 60. Začeli smo tudi z hrvaško učno uro.

In kako ste z jugoslovansko šolo? Kako? Z učiteljico se poznam. Menda je najbolje, da se dela kar na dveh krajih.

Da, prav! Kako pa se pride v dvorano, kjer bodo imeli slovenski otroci svojo prireditel? In sem jim razložil. Dale so mi še spremljevalko, malo Danico, da me je popeljala v jugoslovansko šolo, ki ji narod veli "sokolska šola". V tej šoli je vpisanih nad 80 otrok srbsko-hrvatskih starišev. Čeravno je bilo vreme deževno sem v njej našel precej otrok. Našel sem jih 16 med 7 in 10 let. Imajo dve skupini, dopoldansko in popoldansko. Obe štejeta čez 60 otrok.

Pa, kaj je s Sloveni na Dock Sudu? Tako lepo me je vabila Miheličeva mama, kaj vendar kaj pridem. Pa čakala me je le njena prijazna hišica in dokaj čemerni stanovalec, ki mi je srebaje maté leno povedal,

da je šla gospa na obisk k hčerki v Belgrano.

Pa prišel sem le na slovensko sled in našel celo hišo naših ljudi in od tam spet dalje.

Kam dalje? Nagovoril sem moškega, ki mi je prišel naproti. Pa saj to je naš obraz! Res! Pravi Dalmatince! Nisem se zmotil. Saj tudi napisi gostilen pričajo o tem. In ne motim se, če zapišem, da je na Dock Sudu 4 tisoč Hrvatov. Tako se mi je primerilo, sredi ulice na Dock Sudu, da mi je "popu" zaklel mater... prav kot v Zagrebu — čisto z isto besedo... nek Hrvat. Nemara, da ne bi zinič, če bi vedel, da so moja ušesa razločila njegovo besedo. Morda bi pa celo še bolj na glas povedal... kdo ve!

Ni bil ta "domovinski pozdrav" kaj posebno prijeten, tembolj pa me je razveselil pravi pristni "Pelinkovec", ki so mi ga postavili na mizo pri Juričevih. Tud ta je grenak, pa drugače kot ona psovka...

Stopil sem tudi k Markotu. Znanicu še iz Metlike, kjer sem bil kaplan. Komaj me je vtegnil pozdra-

viti. Kaj si mislite. Ob 7 uri zvečer in "polenta vre". To je delo 20 minut, ki se prekiniti ne sme, in navsezadnje... delo bolj hvaležno, kot podirati stare bajte za avenido v centru... Matija je pa spet mešal in cvrl v drugi posodi... jaz sem pa govoril in poslušal, ko se je kuhala večerja.

Pa tudi Franc, doma iz Drnovega pri Krškem, je kuhal večerjo. Obudil je spomine na Kostonjevic, kjer je najlepša leta preživel. Saj se je tam mizarsko učil. Toda so že leta pretekla.

In nazaduje je seveda spet prišlo na tisto, česar se mnogi najbolj boje, kadar me srečajo... ali k maši kaj greš?

Šel bi rad. Pa! Doma so mi mati pripravili srajco, obleko, zajtrk, postlali posteljo, pomedli... France je pa lepo k maši šel. V Leskovec, ali kam drugam... Tukaj pa vse France in France... maša pa čaka name.

Zanemari se človek, ker tukaj mislimo samo na delo in na jed. Torej

vsako drugo nedeljo v mesecu, pravite, je maša na Avellanedi. Saj menda res ne bo tako daleč tja do M. Estevez 630. Vzamem lahko kar omnibus 9, ki gre ravno mimo.

Da, vsako drugo nedeljo v mesecu. Prav za september pa to ne velja, ker na tisto nedeljo pade jugoslovanski državni praznik kraljevega rojstnega dne in moramo ta spomin proslaviti v središnji cerkvi na Paternalu na Avda. del Campo 1653. Saj bi bilo prav, da tudi tja kdaj stopite in se seznanite z našimi. Mesto 12. septembra bo pa 26. septembra na Avellanedi maša in večernice.

Pa, veste kaj. Duhovno življenje — ali ga poznate?

Da, saj sem že slišal. Dobro, pa mi ga pošljite. Kar takoj poravnam naročnino.

Pa z Bogom in še lepa hvala za vaš obisk. Da se še kdaj oglasite.

Hladnik Janez.

**PRVA SLOVESKA KROJAČNICA
LEOPOLD UŠAJ**



Ob svoji deseti obletnici vam je porok, da boste vedno in v vsakem oziru najboljše posreženi.
GARMENDIA 4947 — Bs. Aires

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Zenske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specija listi za pljučne, srčne, živ reumatične bolezni

ZARKI X — DJATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

potom leteti na vse strani. Croasse se je boril kakor lev, toda neprijatelj ni mogel uzreti, čeprav ni bil puhel stvar njegove domišljije, ampak živa, resnična stvar...

Ta neprijatelj je bil pes. Bil je naš stari znanec Pipeau...

V Pipeaujevih očeh je bil Croasse, ki je iztikal po Hugetini shrambi za dobrimi stvarmi, navaden tat. Znano pa je, da ni tatovom nihče bolj ogorčeno za petami kakor tisti, kdor sam izmiče. Pipeau, ki je bil zagrešil od svojega rojstva brez števila nepoštenih dejanj in si je izbral krajo tako rekoč za življensko načelo, je bil globoko uverjen, da bi se svet podrl, ako bi smel razen njega samega še kdo drugi živeti po njegovi filozofiji.

Deset minut sta divje krakala in lajala drug na drugega, preden je Croasse spoznal, da ga naskakuje navaden pes.

"Glej, glej", je dejal sam pri sebi, "psa so pozabili, ko so se spustili v beg... In v kakšen beg!" je dodal, gledaje skozi steklena vrata, ki so vodila v pivsko izbo. "Vse izhode so začeli, strahopeteli!... Nu, molči, že, kužek, molči! Evo ti, da se utolažiš..."

Tako govoreč je velikodušno potegnil iz omare pol piščanca in ga je vrge Pipeauju in glej! Pipeau, ki je malo prej uklal Croassa in mu ni hotel dovoliti, da bi kral, je kakor vkopan obstal pred to polovico piščanca, osuplo strmeč v tatu, ki je vestno nadaljeval svojo preiskavo.

Nekaj minut je okleval vrli pes; nato je z gobcem pograbil Croassevo darilo in je legel pred velikodušnega dobrotnika, mahaje s štulo svojega odsekanega repa... Croasse je zanj preстал

biti tat, ker mu je ustopil delež plena!

Dolgin je zdaj nemoteno privlekel iz omare celega piščanca, jeguljo pasteto in več steklenk ter sedel z vsem tem za mizo, med tem ko se je hvaležni Pipeau gostil ob njegovih nogah...

XLIII.

Pardaillanovo junaštvo

Hugeta je postavila zdelo in obveze na mizo. V zdeli je bil zdravlilni balzam, ki ga je v naglici pripravila, da bi se vitezove rane prej zacelle.

"Za koga bo vse to?" je vprašal Pardaillan.

"Za vas, gospod vitez", je odvrnila Hugeta, ki v svoji skrbi za prijatelja ni utegnala poslušati hrupa pred hišnimi vrati, čeprav je nehoti trepetala od strahu

"Glej, glej, menda sem res nekaj opraskan", je dejal Pardaillan: šele zdaj je opazil, da mu teče kri po rokah. "Toda, ljuba Hugeta, bojim se, da ne bi bila vaša nega zaman. Čez nekaj minut bi morali začeti od kraja, ne glede na to, da bi se moj meč slabo obnesel v obvezanih rokah."

"Bože moj! Po vaših besedah bi se zdelo, da vam preti napad!..."

"Kakopak, draga Hugeta! Čez pol ure bo o vaši lepi gostilni prebito malo sledu... Tolaži me edino upanje, da bo to uničenje poslednje, ki vas zadene po moji krivdi!"

"Toda kaj bo z vami!" je vzdihnila Hugeta z zamirajočim glasom.

"Nič ne vprašajte, prijateljica. Vsi smo umrljivi; še v srečo si bom štel, da smem izdihnni v tej hiši, kjer sem prebil najlepše ure svojega življenja."

Hugeta se je ječe sesedla na stol in zaplakala v predpasnik. Pardaillan je hodil med pogovorom iz kota v kot, pobiral mize in klopi ter z njimi uterjeval svojo barikado pred vrati. Ko je bil gotov, jo je meže premeril z očmi in pokimal.

"Imenitna bo!" je zamrmral "Za takim zaslonom se upam napraviti gospodom mašarjem dokaj preglavice. Jelite, gospa Hugeta?... Glej jo", se je zavzel, ko je ustavil oči na njej, "prav res da plaka... Niti pomislil nisem, budalo, da ji utegne biti hudo za menoj... Hugeta, draga Hugeta, saj vendar vidite, da pretiravam..."

Hugeta je obupno zmajala z glavo. "Glejte", je v zadregi nadaljeval Pardaillan, "preden porušijo to utrdbo, mine gotovo ura... Dotlej imava dovolj časa, da se umakneva... ni vrag, da ne bi bilo rešitve..."

Pardaillan je dobro vedel, da rešitve ni. Vsi izhodi kar jih je imela hiša, so bili na ulico Saint-Denis.

Prijel je krčmarico za roko in jo je postavil na noge. Njen zalj obraz je bil bled od žalosti in moker od solz. "Hitro", je rekel, "skriti se morate, najbolje bo, da greste v klet... Do vas jim itak ni, ampak do mene; če se zgodi, da ne odnesem petá in me dobe v pesti..."

Hugeta je vztrepetala.

"V pesti." je zamrmrala z grozo. "Kaj bo z menoj, ako poginete?..." Tako govoreč je naslonila ljubko glavico, ki je vsa sijala od ljubezni, na vitezove prsi.

Zunaj je med tem nastalo molčanje, slovese kakor tišina pred nevihto. Sredi tišine so se zdajci začela trda povelja:

"Bruna semkaj... Arkebuzirji tja. Pripravite orožje. Helebardirji semkaj, lokostrelci tja... Pozor..."

"Pardaillan", je tiho rekla Hugeta, "dajte mi, da umrem z vami, ko ni bilo usojeno, da bi smela z vami živeti. Moje ubogo srce je že toliko let polno vaše slike in vašega spomina, Nisem se loganjala za vašo ljubezen. Vedela sem, da ste z vsó dušo vdani drugi. Vedela sem tudi, da čuvstvom vašega srca niti smrt ne more do živega Vedela sem, da obožavate Loizo še po smrti, kakor ste jo ljubili za njenih živih dni. Ničesar nisem upala, oh, prav ničesar ne... Zadoščalo mi je, da sem vas smela gledati, kadar ste bili tu. Tako sem imela tudi jaz svoj ponižni košček sreče. Kadar vas ni bilo pri meni, sem vas pričakovala. Kolikokrat sem stala na temle pragu in gledala po ulici, kdaj se vrnete. Zakaj vedela sem, da vas ne obup, ne ljubezen, ne sovrastvo ne more zanesti tako daleč v svet, da ne bi še kdaj razjahali pred mojo hišo. Pardaillan misli na dobro krčmarico, sem si zatrljevala; on ve, da najde pri Hugeti vselej trohico bodrila in tolažbe..." Ta misel je bila moja sreča."

Zunaj so se še vedno razlegala povelja. Toda Pardaillan se ni menil za nje; ves bled je poslušal solzni glas, ki mu je po mnogih letih prvi spet govoril o ljubezni.

"Pozor." je kričnil poveljnik pred hišo. "Dvajset mož semkaj, da bodo metali bruna... Streljajte na vsako okno, ki se odpre..."

"Vaše življenje, Pardaillan, je bilo moje življenje. Ako bi vam zdaj preti la ječa, bi bila mirna, zakaj žrtvovala bi vse, da vas otmem. Dokler bi vedela, da ste živi, čeprav jetnik, bi se

toložila, češ: „Dan njegove rešitve ni daleč. Ako sam ne najde poti v svobodo, mu jo napravim jaz..."

"Saj za to gre, draga Hugeta."

"Ne, ne, Pardaillan... vidim, da se pripravljate na smrt. Vaš obras in vaše početje pričata dovolj zgovorno, da se hočete dati ubiti..."

"Narobe, braniti se hočem. Ali mislite, da me zelo miče v Bastiljo?"

"Ne, Pardaillan. Toda iz Bastilje se človek reši... iz groba se ne reši nikoli več..."

"Hm, reši... reši... vselej ne, dragica."

"Joj meni. Kaj ste storili tako strašnega?"

"Ničesar strašnega nisem storil. Lahko bi rekel, da vobče nisem storil ničesar. Ves moj greh je v tem, da drugim nisem dal storiti. A bodi že tako ali tako, priznati moram, da se mi osem ali deset mesecev ječe, ki sem jih zaslužil, na moč upira. Rajši tvegavam vse za vse."

Pardaillanovo samozatajevanje, ko je govoril o devetih meseci ječe, je bilo vzvišeno. Njegove oči so se iskrale od porednosti in njegov dobrodušni nasmeh je izražal ganjenost in sočutje.

(Nadaljevanje.)

**ZOBOZDRAVNIKA
Dra. Samoilović de Falicov
in Dr. Feliks Falicov**

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 1723

Cadorna je pripravljala napad na Francijo

Dne 11. aprila t. l. je prinesel "Popolo d'Italia" dolg članek izpod peresa Angela Gattija, ki je izražal svojo nejevoljo zaradi tega, ker se je proslava nekdanjega generalissima Cadorne preveč zavlekla. To se ni spodobilo, saj je bil Cadorna kljub temu velik mož. Če so ga zadelo nesreče, ni bila to njegova krivda. Pri tem je opisal tudi vse njegovo delovanje neposredno pred dobo svetovne vojne. Bil je že takrat poveljnik vseh italijanskih vojnih sil, ko se Italija še ni odločila za katero stran naj bi se vojskovala. Cadorna je bil tisti mož, ki se je prav za prav šele odločil skupno z italijansko diplomacijo, da se Italija odcepi od trozveze (Nemčija, Avstrija, Italija) in da pristopi k antanti.

Da dobimo jasno sliko položaja tik pred svetovno vojno, moramo orisati celoten položaj v takratni Srednji Evropi.

Da obdrže svojo politiko, ki je močno dišala po konservativizmu, so se Rusija, Nemčija in Avstrija združile v trozvezo, da bi bile kot protiutež napram Franciji in Angliji. Takrat je bila na strani Francije tudi Italija, saj je baš Francija doprinesla največji del k ustanovitvi italijanske kraljevine in je bilo med njima tudi iskreno prijateljstvo. Toda po 1. 1883, ko je Francija zavzela Tunis se je prija-

teljsko razmerje med Francijo znatno ohladilo. Italija je namreč dolgo časa mislila, da bi si prisvojila Tunis, ki bi bil zanj velikega vojaškega, političnega in tudi gospodarskega pomena, toda Francija ji je to deželo vzela skoraj pred nosom, ko se je Italija pripravljala za osvoboditev in ko je že bila gotova, da bo njena kolonija. Zato se je Italija razočarana oddaljila od Francije in se naslonila na Avstrijo in Nemčijo, ter je tudi tako zamajala Rusijo v trozvezi, ki je že prej iz nje izstopila.

Ko je izbruhnila vojna med Avstrijo in Srbijo, bi Italija morala kot član trozveze stopiti na stran Avstrije in pričeti vojno proti antanti. Italija, kot bomo videli, se je tudi dejansko pripravljala na to. Avstrija je začela z njo s svoje strani direktne pogovore in je nudila za njeno pomoč poleg dela francoskega ozemlja ter obrežja (Korziko itd.) tudi nekaj svojega ozemlja, in sicer Trst, Južno Tirolsko, del Goriške in Kranjske ter nekaj dalmatinskih otokov. Trst pa bi imel postati svobodna luka. Toda tudi na strani antante so bili pridno na delu, da bi pridobili na svojo stran Italijo. In so tudi nudili več, kot je mogla nuditi Avstrija in Italija je pristopila k antanti in postala zopet sovražnica Avstrije. 26. aprila 1915 je bil sklenjen znani londonski pakt, kjer je antanta nudila poleg tega, kar je nudila Avstrija, še severno Dalmaci-

jo, toda brez Reke. Tako se je začelo baratanje z našo zemljo, in tako smo bili tudi končno prodani. Pogovori za to za nas žalostno pogodbo so trajali skoraj eno leto. Dne 28. julija 1914 so se pričele sovražnosti med Srbijo in Avstrijo, 11. aprila 1915 so podpisali londonski pakt in že 24. maja istega leta so italijanske čete udarile na Sočo. Nadaljna zgodovina nam je dobro znana.

Angelo Gatti je opisal vlogo Cadorne baš v času, ko so se razvijala pogajanja med Italijo in antanto. 14. julija 1914 je Cadorna nasledil generala Polittija, šefa generalnega štaba, ki je nenadoma umrl in že čez deset dni je on prevzel njegovo mesto t. j. 24. julija. Julija je že predstavil Njeg. Vel. (kralju Viktoru Emanuelu III.), piše Gatti, sintetično spomenico o zbiranju italijanskih čet na severozapadu (to je na meji proti Franciji) in o prevozu čimvečjega števila vojaških sil v Nemčijo. Kralj je potrdil in odobril ta načrt. General Brusati, kraljev odjutan, je Cadorni dne 2. avgusta že vrnil potrjeno omenjeno spomenico. Takoj na to je bila italijanska vojska pripravljena za razvrstitev vzdolž francoske meje, pa tudi pripravljena za odhod na Ren in nemško-francosko mejo. Šef nemškega generalnega štaba, general Conrad je posebe poslal privatno pismo Cadorni, da bi Italija dala na razpolago Avstriji več čet, kot sta s poko-

RAZNO

IZ NOTRANJSKIH ROVT

5. julija. — ...Obeta se nam dobro letina. Vsi pridelki lepo kažejo. Le sena bo manj kot lani. Sadja pa toliko, kot ga še ni bilo nikoli. Čestnje smo morali kar sušiti, toliko smo jih imeli.

Gospodarski položaj med našimi ljudmi se vidno zboljšuje, vse se boljše prodaja. Posebno živina je dobila izvoz in les je močno poskočil v ceni.

IZ BELE LJUBLJANE

Pri nas v domovini gre dosti dobro. Gotovi ljudje, hvala Bogu da jih ni mnogo, čeprav na debelo pišejo o sebi in se po stari navadi ponosno trkajo na prsa kot "državotvorni", se seveda nikakor ne more-

nim generalom Pollijem že preje določila z ustmenim razgovorom. Bivši vojaški odposlanec v Rimu je namignil Italiji, da bi eventualno dobila Nizzo, Karziko in Tunis, če bi se držala zavezništva. Baš istega dne, ko je Cadorna dobil od kralja potrjen svoj vojni načrt, je Italija objavila, da ostane nevtralna v takratni vojni. Seveda se je položaj na mah spremenil, Italija je bila že pod vplivom antante.

K temu ni treba nobenega komentarja, saj bo vsak videl, da je bila pri vsej tej veliki tragediji po sredi samo trgovina in da niso bili nobeni ideali, ki naj bi vodili k žrtvam, čeprav so bili takrat in so še danes na ustah tistih, ki so "prodali" in "kupili" našo zemljo.

jo sprijazniti z mislijo, da se lahko vlada brez njih.

Hrvati gonijo stare pesem. Vendar se vrste treznih, ki kaj mislijo, med njimi množe. Bog daj. Z nami Slovenci seveda niso nič kaj zadovoljni. Drugače bi nas seveda gledali, če ne bi sodelovali v vladi.

Te dni zboruje pri nas "Slavia catolica". Sto slovanskih gostov iz severa občuduje našo domovino in naše uspešno delo...

IZ METLIKE

17. 7. 37. — Ravno danes se seli g. kaplan Božič v Ljubljano. Pričeta pa dva gospoda nova.

Letina je bolj slaba. Pšenica je daleč na okoli črna in drobna. Edino na Žumberku je lepa. Krme je obilo. Koruza je lepa. Sadja in sliv malo, jabolko sem pa tam kakšno. Pa še tisto pada. Grozdje sedaj še ni povedalo. Zahteva pa mnogo škropljenja, ker se sili palež. S 4 do 5 kratnim škropljenjem upam, da se bo obvarovalo.

POROKA

V Ljubljani se je dne 5 t. m. poročil naš vojak in sodnik g. Milk oŠkrap iz Trsta z gđ. Lojzko Batičev. Čestitamo.

MIZARSKA DELAVNICA JONKE & FERJANČIČ

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela. Zaloga panjev žnidaršičevega sistema. — Delo prvovrstno. — Cene nizke.

RÍO CEBALLOS, S. de Córdoba

EXPRESO "GORIZIA"



FRANC LOJK
Calle VILLAROEEL 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Velika moderna krojačnica HERMINIO BIDINOST

Exportador de el Jokey

Če hočeš biti brezhibno in elegantno oblečen, prepričaj se sam.

AV. SAN MARTIN 1544
Buenos Aires

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom
Río Bamba 879 — Bs. Aires

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6 \$, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ
Facundo Quiroga 1275 in 1407
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

Dr. J. HAHN

Zdravnik bolnišnice Durand

Notranje bolezni — Pljuča — Katar — Jetika — Nadiha — Srce
Ženske bolezni — Neredno perilo — Vnetje in slabokrvnost.

Ultravioletni žarki
Nizko plačevanje na tedenske obroke
Sprejema od 3 do 8 ure zvečer

TUCUMAN 2729 esq. Pueyrredón U. T. 47 Cuyo 7601

CARIČIN LJUBLJENEC ZGODOVINSKI ROMAN

(Nadaljevanje 48)

— Nikdar ne bom izrekel besede, ki jo pričakujete od mene!
— Nočem vam reči, kaj čutim za vas in kaj za to nesrečno deklico!
— V življenju srečujemo tajnosti, ki jih nikdar ne izdajamo!
Katarina se porogljivo nasmeje:
— Zelo si previden, dragi moj Aleksander! — reče carica. — Morebiti pa imaš prav Mogoče je to zares stvar, ki jo morava mi dve razčistiti. — Spomnila sem se medtem sredstva, ki bo odločilo med nama!
— Kakšnega sredstva? — zakliče Potemkin.
— Da, spomnila sem se na neko drugo sredstvo — reče Katarina. Ker si se pa ti odločil, da ne boš izdal svoje tajnosti, bom tudi jaz molčala, ker mislim, da Ti ni treba o moji nameri ničesar vedeti."
"Ukloni se usodi, Potemkin! Pred lišo boš našel voz. — Zdravnik te pričakuje. Zdi se mi, da je skrajni čas, da ti poveže rano. — Slišiš-li, dragi moj?" — Njen glas je postal zopet mehkejši. — "Ali slišiš, ne igraj se s svojim življenjem!"
Potemkin se ni premaknil z mesta. Nagrbančel je čelo in zrl je nezaupno v svojo carico.
"Veličanstvo, hočete ostati?" vpraša Potemkin.
"Kar jaz hočem, to je moja stvar! — zakliče carica surovo. — "Sicer pa, ne boj se, Potemkin, deklici ne bom storila nocoj ničesar žalega."

Obljubljam ti, da bo živa in svobodna odšla iz te hiše!"
"To mi obljublimate, Veličanstvo?"
"Še več — prisegam ti!"
"Oh, Bog!" zastoka Potemkin. — "Ne morem oditi, ko vem, da boste ostali sami s to deklico! — Katarina, rotim te, pojdi z menoj! — Pozabi na to deklico! — Ona je dovolj nesrečna."
Katarina se dostojanstveno vzravna, pokaže zapovedujoče na vrata in zakliče:
"Generalmajor Potemkin, vaša carica vam zapoveduje, da takoj odidete in se odplejete z vozom v Carskoje selo!"
"Veličanstvo!"
"Ubogajte, generalmajor, ali pa vas bom radi neubogljivosti poslala v Sibirijo."
Potemkinu ni preostajalo drugega, kakor prepustiti Elizabeto svoji usodi.

54. POGlavJE

Zadnji izhod.

Katarina je še vedno stala visoko vzravnan, kažoč s prstom na vrata.
Niti z eno mišico na obrazu ni pokazala, kako zelo ga ljubi. On je bil sedaj samo generalmajor. Ona pa njegov vrhovni poveljnik. — Potemkin je bil vojak, ki mora brezpogojno ubogati.
Potemkin salutira, se obrne in odide, žalostno gledaje Elizabeto.
Ko je prišel do vrat, pohiti Katarina k njemu, ga objame in nežno poljubi ter mu pravi:
"Zbogom, Aleksander! — Zdrav-

nik naj te dobro preišče! — Pričakuj me v svojem salonu, — čez pol ure sem pri tebi. — Jaz sama ti bom stregla!"
Carica odpre vrata in Potemkin odide.
Ko sta ostali sami, zaklene Katarina vrata.
Elizabeta je čutila, kako ji moč gine. Kolena so se ji šibila. Ko je Potemkin odšel, se Elizabeta sesede na klopi.
Bilo ji je, kot da so ji z žarečimi železnimi kleščami iztrgali srce iz prsi.
Obup se je je loteval: vsega upanja pa le ni še izgubila. Potemkin si sicer ni izbral nje, pa tudi ne carice.
Potemkin je bil slab značaj, ki je trepetal pred viharjem. — Toda Elizabeta ga je vseeno ljubila.
"On misli, da mora biti carici hvalen," pomisli Elizabeta.
"Elizabeta Voroncov!"
Carica spregovori strogo njeno ime.
Elizabeta plane. Stala je pred carico.
"Elizameta Voroncov!" ponovi rezko carica, "če mi Potemkin ni hotel odgovoriti na vprašanje, da li vas ljubi, boste vi pač bolj iskreni od njega! Odgovorite mi, kar vas vprašam:
"Ali še vedno ljubite Potemkina? Ali ga ljubite še tako, kot ste ga ljubili takrat, ko ste mu bili zarčenka?"
Elizabeta pogleda začudeno carico.
"Mislim, da me ne morete prisiliti, da bi vam o tem pripovedova-

la!" reče deklica. "Toda vi bi si lahko mislili, da nisem odkrita, radi tega vam bom odgovorila na vaše vprašanje!"
"Poslušajte torej, ruska carica: Potemkina ljubim bolj vroče in srčneje, kakor sem ga sploh kedaj ljubila! Ljubim človeka, ki ste ga vi zapeljali! Človeka, ki ste ga vi vkleni v sijaj, časti in bogastvo! On je še danes moj zarčenec!"
"Sedaj veste vse, Veličanstvo!" Pokličite svoje ljudi! Pošljite me v temnico, pošljite me v Sibirijo! vam je na razpolago mnogo sredstev, s katerimi se lahko iznebite svoje napornice in tekmovalke!"
Katarina odkima z glavou.
"Rekla sem vam že enkrat, Elizabeta Voroncov — odvrne carica, — da nočem uporabljati sile! Sedaj stojiva druga proti drugi: žena proti ženi. Ker ste mi povedali, kaj pomeni Potemkin za vas, vam bom tudi jaz priznala, kako zelo ljubim Potemkina!"
Carica vzdihne in pravi:
"Aleksander Potemkin je meni solnce, ki mi sijuje v temi. Ljubim ga z vso svojo dušo — ljubim ga z vsem svojim telesom, — jaz sem mu žena, — njegova strastna žena."
"Bodite nedolžni! Jaz vam tega ne zavidam! — Tudi jaz bom ljubila Potemkina do svojega zadnjega vzdihljaja! Toda on pripada lahko samo eni izmed naju!"
"Povejte mi, kaj bi naredila dva moža v najinem položaju, če bi bila oba do blaznosti zaljubljena v isto ženo."
"Ona dva bi se sešla nekega lepšega jutra v parku, poiskala skrit

kotiček in potegnili svoje meče ali pa pištole. V kratkem času je vse končano. Eden izmed njiju odide kot zmagovalec z bojišča, drugi pa obleži blede in nem!"
"Drugega izhoda ni, Elizabeta Voroncov! Pozabiti hočem na svojo carsko čast in vas smatrati za sebi enakovredno nasprotnico. — Pozivam vas na dvoboj — boriti se hočeva na življenje in smrt za Aleksandra Potemkina."
Elizabeta se zdrzne.
Ta žena me hoče ubiti — si reče Elizabeta. Vedela je, da bo v dvoboju premagana.
V ostalem pa je ni ta poziv prav nič iznenadil. Pogostokrat se je namreč dogajalo, da so se gospe na Katarininem dvoru pozivale na dvoboje, da bi na tak način razčistile svoje ljubavne prepire.
Elizabeta je vedela, da Katarina izbornu suče svoj meč, razen tega pa tudi izvrstno strelja s samokresom.
Toda Elizabeta se ni hotela ponižati. Nikakor ni hotela, da bi si Katarina domišljevala, da se je boji.
"Torej, Elizabeta Voroncov", vprava carica. "Ste-li me razumeli? — Ne odgovarjate? — Ah, zdi se mi, da se rajše Potemkina odrečete, kakor pa da bi prešli zanj svojo kri!"
"Veličanstvo!" odvrne Elizabeta. "Niti trenutek nisem pomišljevala. Vem kaj je sedaj moja dolžnost! — Sprejemam vaš poziv! Vem v naprej, kako bo najin dvoboj končal. — Zato stavljam pogoje!"
"Govorite!" reče Katarina, a oči so se ji zasvetile, ko je slišala, da Elizabeta sprejme dvoboj. "Vi ste

ZANIMIVOSTI

OSAT — SIMBOL ŠKOTSKE ZGODOVINE

Splošno so si izbrali Slovani lipov list za svoj znak, Škoti pa — osat. Nihče ne ve, zakaj so si davni Škoti izbrali osat, ki spada k najbolj zanimivemu plevelu, za znak svoje narodnosti. Bržkone si ga niso izbrali zato, ker je škotska zemlja nerodovitna in polna same pušče, pač je treba iskati vzrok globlje, v narodni legendi.

Stara škotska legenda pripoveduje o pravljicni kraljici Scotia, ki je mogoče dala tej deželi svoje ime. Kraljica Scotia je bila bojevitá vladarica in ker ni mogla nobenih oblasti prenesti poleg sebe, je bila večinoma zmeraj na bojišču. A svoje protivnike je vedno premagala in po neki dobljeni bitki je utrujena v aljica občutila neskončno izmučenost, tako da je omahnila pri priči na tla. In ker ta bojevница ni prav nič pazila, kakšna zelišča, ali rože in trave pokrivajo vprav ondi zemljo, je slučajno padla na bodeči osat. Zabolelo jo je in od bolečin se je razsrdila na rastlino, ki se je tako malo zmenila na njeno kraljevsko in zmagovalno osebo. Že je hotela hudobni osat potepati, ko se je premislila, mogoče je bila tudi preveč utrujena za kaj takega, in je vzela čelado s svoje lepe plavalne glave — tako pravi legenda o njej — in je z osatom okrasila čelado. To dejanje je bilo prav kraljevske hiše in kasneje znak vse škotske domovine. Legenda se poroča, da je neki potomec te davne kraljice, škotski kralj Ahaius, že pred letom 800 ustanovil red osata. Če je to res, potem ima Škotska s tem redom, ki še obstoja, najstarejši red v Evropi.

Kralj Jurij VI., ki je bil nedavno s kraljico, katera je škotska plemkinja, v glavnem mestu Škotske, v Edinburghu in Glasgowu, je bil povsod prisrčno sprejet in slavljén, in je svojo soprogo odlikoval z redom osata. To izredno odlikovanje, ki ga malokdo doseže, ima zares staro zgodovino. Poslednji iz vrst rodu Stuartov, ki je bil tudi angleški kralj, Jakob II., ga je leta 1687 obnovil. Red osata je torej resnično že prej obstojal, čeprav je bil v rečnih škotskih zmedah in bojih večkrat v kot postavljen. Ko je Jakob II. (kot škotski kralj VII) odšel iz Anglije, je nastala tišina krog tega reda. A že v prvih letih 18. stoletja mu je kraljica Ana vrnila njegov stari sijaj.

Seveda v prejšnjih časih niso poznali te navade, da bi kaka ženska dobila red osata. Sedanji angleški kralj Juraj VI. je prelomil stari običaj, ko je svoji ženi, kraljici Elizabeti, podelil zanimivi naslov "lady osatovega reda". Angleži in Škoti pa so nekje v kotičku svoje ga srea tudi precej romantični in so navezani na davne šege, znake in kostime. V zadoščenju in radost jim je, če ima angleška kraljica, oblečena v oblačilo in pokrita z baretom kot novopečena častna doktorica edinburghške univerze — javen govor, prvega po kronanju! V dno duše so navdušeni in vzhiceni, ko vidijo sijaj starodavnih krasot, ko gledajo s prejem okrašena pokrivala starih škotskih lokostraleev in obrede ob imenovanju kraljice za "lady jako starega in jako odličnega osatovega reda." Vsi prevzeti so ob pogledu na izročitev ključev edinburghških gradov, na sijaj škrlatasto rdečih in zelenih, z zlatom

in s srebrom pošitih in s krznom okrašenih oblačil. Le spomnimo se samo na kronanje svečanosti v maju.

H katedrali St. Gile v Edinburghu spada tudi "Kapela osata". Tu je bila kraljica odlikovana z velikimi svečanostmi s tem redom. Novi član (oz. članica) osatovega reda je morala priseči, da bo na vso moč delala za krščansko vero in jo branila, da bo kralju in bratom tega reda vdana in zvesta in vedno čuvala čast tega reda. Poslednjega dne bivanja kraljevske dvojice sta bila kralj in kraljica pri slavnostni maši v katedrali. Dekan "Osatove kapele" je pridigoval in je poudarjal pomen starih viteških idealov in znakov. "Oni so", je dejal, "v tem zmešanem, valovitem svetu teh dni potrebni pripomoček, ki morejo dušo naroda spričo mnogih grozečih nevarnosti obvarovati."

Ob slovesu je šla kraljevska dvojica še enkrat v Osatovo kapelo in sta si zlasti ogledala njene umetniške vrednote. S tem sta tako rekoč počastila tisto, kar je vsem Škotom pri srečanju osat, bodeči plevel, ki celo svoj lepi cvet skriva spričo vsake roke, ki bi ga hotela utrgati!

ZA SAHARIN 18 MESECEV ROBIJE

Ljubljana, 23. julija.

Svoj čas je na notranjski zapadni meji vzbudila veliko senzacijo aretacija treh tihotapev konj in saharina, ki so bili osumljeni, da so 13. maja ponoči s silo vzeli trgovcu Hrenu Al. iz Podskrajnika v gozdu ob reki Unec pod Ivanjim selom 15 kg saharina v vrednosti 6.400 din. Ko so trije tihotapeci prevzemali blago, je v bližini iz gozda padel strel, nato še drugi. Dva tihotapeca sta zbežala, tretji je ostal v bližini Hrena, ga potolkel na tla in nato zbežal s saharinom, ki ga je skrli

Prekomorska pošta

Iz Evrope dospeljo:

Avgusta:

30. Lipari

Septembra:

1. Conte Grande

V Evropo odplovejo:

Avgusta:

31. And. Star

Septembra:

3. Antonio Delfino

7. Conte Grande

pri Francetu Molku v podstrešju poleg dimnika. Državno tožilstvo je sedaj obtožilo 30-letnega delavca Andreja Belčiča, 33-letnega delavca Antona Teglja, 37-letnega Franceta Molka in 25-letnega Antona Severja, da so sporazumno in ponoči izvršili rop saharina in so s tem zakrivali zločinstvo razbojništva po par. 326 in 328 k.z.

Veliki senat pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Kralja je danes to tihotapstvo afero obravnaval. Razprava je trajala nad tri ure in je razkrila prav lepe zanimivosti. Glavni obtoženec se je razgalil kot konfident finančarjev. Krivdo je zanikal. Priznal je, da je tihotapil s konji, s saharinom pa se je v toliko pečal, da je v teh poslih nastopal kot konfident finančarjev, da bi tako odvrnil od sebe pozornost za tihotapstvo s konji. Dva obtoženca Tegelj in Sever sta priznala, da sta bila navzočna pri prevzemu blaga v gozdu, toda zbežala sta, ko so padli strel. Obtoženec France Molek je odločno zanikal, da bi bil on tisti, ki je v gozdu streljal. Vsi so se preživljali s tihotapstvom in so dobro živeli.

Velik senat je obsodil le Andreja Belčiča zaradi razbojništva na 1 leto in 6 mesecev robjije ter v izgubo častnih državljanskih pravic za 3 leta. Ostali obtoženci so bili zaradi pomanjkanja dokazov v smislu par. 280 k. z. od obtožbe oproščeni.

S SEKIRO NAD BRATA

V Račah pri Mariboru se je pripetila dogodek, ki kaže vso žalostno preužitkarstva. V bolnišnico so prepeljali s prebito lobanjo in nezavestnega preužitkarja Henrika Lipnika. Lastna sestra, 37-letna posestnica Elizabeta Drevenškova mu je s sekiro prizadejala smrtno nevarne poškodbe. Ob smrti staršev l. 1933. je Elizabeta Drevenškova prevzela skrb za brata Henrika in sestro Alojzijo. Oba sta slaboumna. Življenje pri Lipnikovich je bilo žalostno. Olajšavo je našla Elizabeta ob poroki z Ivanom Drevenškom. V začetku sta dobro gospodarila, toda kmalu je Ivan Drevenšek začel pijančevati, zlezal je v dolgove in je nazadnje še sam zažgal hišo, da bi prišel do denarja. Toda pri požigu so ga zasačili in obsojen je bil na dve leti robije. Kazen je odsedel seltos v februarju, pa si ni upal k ženi, ampak je rajši šel k svojim staršem v Sikole, ker mu je svak Henrik Lipnik grozil, da ga bo ubil, če pride domov. Nevzdržno stanje pri Drevenškovih je doseglo svoj vrhunec, ko so v nedeljo večer pri Drevenškovih večerjali. Sprožil se je preprij, Henrik je vrgel večerjo na tla, pograbil sestro in jo butal ob zid. Elizabeti se je posrečilo, da je pobegnila od hiše in se skrila v nekm grmovju, kjer je prebilo vso noč. Brat Henrik pa je doma s sekiro razbil vse pohištvo in okna, nato pa se je vlegel spat in mirno zaspal. Drugega dne pa se je Drevenškova splazila v hišo. Misli je, kakor sama zatrjuje, da je brat šel in da se lahko mirno vrne v hišo. Ko pa ga je zagledala v postelji, je zagrabila sekiro, s katero je brat Henrik ponoči razbil vse pohištvo, in zamahnila z ostrino proti bratovi glavi. Brat Henrik se je dvignil in bežal, pred hišo pa se je zgrudil.

izzvani, vi imate torej pravico, da stavljate svoje pogoje".

"Zahtevam," odvrne Elizabeta po kratkem premisleku, "da bo Potemkin pri dvoboju navzoč!"

"To ni mogoče!" zakliče Katarina. "Če bo prisoten mož za katerega gre, ne boste mogli niti vi, niti jaz mirno ravnati z orožjem!"

"Jaz pa ostanem pri svoji zahtevi!" zakliče Elizabeta. "Vzrok imam, da mislim, da se bo Potemkinu pripovedovala o meni neresnica. Če bo navzoč, bo vsaj s svojimi lastnimi očmi videl, kaj se je zgodilo z menoj, če bom padla!"

Mogoče je vplivalo na Katarino, ker je Elizabeta rekla, da bo padla, zato je carica sprejela zahtevo.

"Dobro torej," reče Katarina, "Potemkin bo priča najinega dvoboja!"

"Nadalje zahtevam, da se prepele moje truplo v to hišo nedotaknjeno. V slučaju pa, da bom samo težko ranjena, me ne smete poslati v kako bolnišnico, temveč predati stanovalec te vile."

"Vaše pogoje sprejemam!"

"Popolnoma sama sem na tem svetu," reče Elizabeta. "Nikogar, ki bi mi mogel biti sekundant."

"Nikogar?" se začudi carica. "Ali nimate niti enega človeka, katere mu bi zaupali?"

"Nikomur več ne zaupam, Veličanstvo!"

"Jaz vam bom priskrbela sekundanta" odvrne carica. "Dajem vam svojo carsko besedo, da vam bom poiskala osebo, kateri lahko zaupate. Naš dvoboj bo brez vsakih lo-povščin. To bo poštena borba! Borba, v kateri bo odločila Božja volja!

"Božja volja?" ponovi Elizabeta in se prezirljivo nasmehne. — "Mar vi zares mislite, da Bog že ni zdavnaj odločil in sodil? — Pravim ti, carica ruska, Bog je že zdavnaj izrekel obsodbo!"

Katarina se je naredila, kot da bi preslišala Elizabetine besede in nadaljuje:

"Kar se tiče orožja, vam dam na izbero! — Ali znate sabljati?"

"Ded me je naučil sabljati in floretirati!"

"Dobro torej" zakliče Katarina. "Vzemimo floret, to je orožje za dame! Opozarjam vas pa, Elizabeta Voroneov, da s floretom najbrž ne bova mogli končati dvoboja. Mogoče bi bilo, da sva si enakovredni, kar se tiče sabljanja. Radi tega predlagam, da vzameva po petih minutah neodločenega boja samokrese in to tako:

"Prvič bova streljali v razdalji dvajsetih korakov. Drugič bova streljali na deset, tretjič pa na pet korakov. — Mislim, da bo odločitev med tem časom že padla!"

"Odločitev bo padla, ni dvoma!" vzklikne Elizabeta. "Na pet metrov se streljajo ponavadi samo oni, ki imajo trden namen se medsebojno umoriti!"

"To je grda beseda reče Katarina in skomigne z rameni. V dvoboju se ne dogajajo umori. V dvoboju se ubija!"

"Kje naj se snidemo, Veličanstvo?" vpraša Elizabeta.

"Mislim, da bi bilo najboljšje, če bi se sešle jutri zjutraj v parku Carskojega sela. — Veste-li kje se nahaja jezero zlatih ribic? — Tam

vas bom ob petih pričakovala!"

"Torej ob petih?" vpraša Elizabeta. "Sedaj je polnoč. Preostaja mi torej samo pet ur, v tem času pa moram urediti svoje zadeve!"

"Upam" reče Katarina in se obleče v svoj kozuhovinst plašč, "da ne boste črhnil nikomur o današnjem razgovoru in o našem jutrišnjem dvoboju."

"Veličanstvo" reče Elizabeta, "jaz bom molčala!"

"Potem smo končale" zakliče carica. "Sedaj odidem, jutri zjutraj pa bodite točni! To bo naš zadnji sestanek, Elizabeta Voroneov!"

"Ne, to še ne bo naše zadnje srečanje, Katarina ruska" odgovori Elizabeta s povzdignjenim glasom. "Na vsak način se bova še enkrat srečali gori, pred božjim prestolom! On je bil priča vseh vaših hudobnosti. Tam boste vi obtoženka! Tam vas čaka plačilo!"

Carica ni hotela več slišati Elizabetnih besed. Ona odhiti k vratom, jih odklene in odide.

Trenutek pozneje zasliši Elizabeta, da se je oddaljila kočija.

Elizabeta je zamišljeno obstala in govorila komaj razločno:

"Umreti moram" minila je pomlad mojega življenja! Umreti bom morala mlada, potem ko sem šele okusila kratko srečo!"

Deklica omahne na pod, oči se ji zapro — uboga lepa deklica se onesvesti.

54. POGLAVJE

Na življenje in smrt

Nad jezerom zlatih ribic je ležala gosta megla.

Okrog ni slišati žive duše. Park je bil pust in prazen. Samo večasih je skočil lačni vrabec iz veje na vejo ali pa odrčel proti hišam.

Naenkrat se zasliši šustenje ženske obleke, med grmovjem, pa se pojavi Elizabeta.

Elizabeta je bila oblečena v elegantnem črnem plašču. Lica so ji bila zalita s svežo rdečico.

"Tukaj bo torej padla odločitev," reče Elizabeta.

"Nikogar še ni tukaj" pomisli čez hip. "Carica še ni prišla."

Elizabeta se je jela sprehajati po zamrzlem snegu.

Mislila je na malo Katarino. Prej kot je odšla iz hiše, je poljubila deklico, ki je spala v svoji postelji. Elizabeta je vzljubila otroka, katere mu je nadomeščala mater.

Toda sedaj je tukaj in pričakuje svojo nasprotnico! Ne, ne bo vztrepetala! Pokazati hoče, da se ne boji!

"Potemkin bo v moji bližini! — pomisli Elizabeta. — Njegova navzočnost mi bo dajala moči!"

V tem trenutku začuje Elizabeta, da se približuje voz.

"Tukaj so! — zakliče bleda in lepa deklica. — Sedaj prihaja odločitev!"

V daljavi zagleda Elizabeta kočijo, v katero sta bila vprežena dva prekrasna konja. V njej se je peljala Katarina — ruska carica.

Oblečena je bila v uniformo generala preobraženskijeve gardé.

Njen obraz je bil tako lep in svež, kakor da bi ji bilo šele dvajset let. Ko je Elizabeta zagledala carico, je morala priznati sama sebi, da je

ta žena zares izredno lepa in je lahko vsakemu moškemu nevarna.

S carico sta se pripeljali dve dvor-ni dami.

Ena izmed njiju je bila Nataška Soltikova, lepa mlada kneginja, ki je pravzaprav tudi povzročila vso nesrečo. Druga dama pa je bila kneginja Mirovinska, črnolasa lepota, ki je carico posebno ljubila.

Tudi obe dami ste bili oblečeni v uniforme.

Za kočijo se prikaže jezdec. Bil je Aleksander Potemkin, ki je spremljal caričino kočijo!

Levo roko je imel obvezano s črno svilo, zato je samo z desnico upravljala konja. V obrazu je bil blede, okrog ust pa se mu je preko noči zarezala poteza, ki je pričala o hudem duševnem trpljenju.

Kočija se ustavi, carica z damama pa izstopi. Tudi Potemkin razjaha svojega konja.

Že je vedel, za kaj gre. Katarina mu je novej vse povedala. Rekla mu je, da se je domenila z Elizabeto za dvoboj. Niti mu ni zatajila, da bo pripadal zmagovalki. Kakor blago, s katerim trgujejo, kakor se komu zljubi, ne pa človek s srcem in čvrsto voljo.

Čez nekaj trenutkov prispe druga kočija. V njej se je pripeljal caričin osebni zdravnik. Samuel Ruben, ki se je nahajal že dolgo vrsto let v caričini službi.

Zdravnik pozdravi carico in ostale navzoče.

Carica zapove kočijažema, da obrneta kočije in da počakata na drugem določenem prostoru.

(Nadaljevanje.)